

Virolahti Karpankangas

Kivikautisen asuinpaikan koekaivaus 7.-18.9.2009

Katja Vuoristo

MUSEOVIRASTO

Sisällysluettelo

Arkisto- ja rekisteritiedot.....	2
Muinaisjäännösalueen sijainti kartalla	3
1. Johdanto.....	4
2. Muinaisjäännösalueen sijainti	5
2.1. Kohteen sijainti ja maasto.....	5
2.2. Vesistöhistoria.....	7
3. Vuoden 2009 koekaivaus	8
3.1. Kaivausmenetelmät	8
3.2. Kaivaushavainnot	11
3.2.1. Alue 1	11
3.2.2. Alue 2	19
4. Yhteenveto	22
Lähteet.....	24
Digitaalikuvaluettelo	25
Mustavalkonegatiiviluettelo	27
Karttaluettelo.....	30
Kartat.....	31

Arkisto- ja rekisteritiedot

Kohde: Virolahti Karpankangas (1000014201)

Tutkimus: Kivikautisen asuinpaikan koekaivaus

Toteuttaja: Museoviraston arkeologian osasto

Kaivauksenjohtaja: FM Katja Vuoristo

Piirtäjä: FM Hanna Kelola

Kenttätyöaika: 7.–18.9.2009

Tutkimuskustannukset: 27100 €, Tiehallinto, Kaakkois-Suomen tiepiiri

Tutkimusraportti: Katja Vuoristo 21.5.2010, Museoviraston arkeologian osaston arkisto

Peruskartta: 304402 Vaalimaa

Kuvat: DG864:1–103, F145790:1–94

Löydöt: KM 38244:1–539 (diar. 23.4.2010)

Aikaisemmat tutkimukset: 2009 Katja Vuoristo, inventointi

Aikaisemmat löydöt: KM 37957:1–41

Virolahdelta löytyi kesällä 2009 valtatie 7 uuden moottoritien linjan inventoinnissa entuudestaan tuntematon kivikautinen asuinpaikka, joka jää kokonaan suunnitellun tien linjan alle. Paikalta löytyi tuolloin runsaasti mm. kampakeramiikkaa, palanutta luuta sekä iskoksia. Lisäksi alueella havaittiin paksuja likamaakerroksia sekä asumuspainanteita.

Koekaivauksen tarkoituksena oli selvittää asuinpaikan laajuus mahdollisia jatkotutkimuksia varten. Kaivauksissa todettiin kohteen olevan erittäin laaja ja paikalta kartoitettiin yhteensä 18 asumuspainannetta sekä neljä pienempää painannetta, jotka sijaitsevat kahdella pienen kallion erottamalla terassilla. Painanteet sijaitsivat molemmilla alueilla pääosin lähellä toisiaan ja niitä oli paikoin kolmen painanteen riveissä.

Alueet eroavat sijaintinsa vuoksi toisistaan, sillä toinen terassialue on 18–20 m mpy ja toinen on 16–18 m mpy. Myös löydöissä on eroa, sillä korkeammalla sijaitsevalta terassialueelta saatiin talteen tyyppillistä kampakeramiikkaa ja matalammalta terassialueelta saatiin talteen kampaleimapainanteisten saviastian palojen lisäksi myös kuoppakeramiikkaa sekä koristelemattomia saviastian paloja, joissa on vaalea saviliete sisäpinnalla.

Kannen kuva: DG864:23. Koekuopan E löytöjä mitataan paikoilleen takymetrillä. Tuija Väisänen lukee konetta, Hanna Kelola-Mäkeläinen on prisma-auvan kanssa ja Mikael Nyholm kirjoittaa löytöpusseja. Kuva Katja Vuoristo.

Muinaisjäännösalueen sijainti kartalla

Mk 1:100 000

Karpankankaan kivikautisen asuinpaikan sijainti on merkitty punaisella pisteympyrällä.

1. Johdanto

Virolahden Karpankankaan kivikautisella asuinpaikalla tehtiin syyskuussa 2009 kahden viikon pituinen koekaivaus, koska muinaisjäännös sijaitsee suunnitellun moottoritielinjan (vt 7) kohdalla. Kenttätyöt tehtiin 7.–18.9.2009. Tutkimuksista vastasi Museoviraston arkeologian osaston tutkija Katja Vuoristo (FM) ja apulaistutkija Hanna Kelola (FM) vastasi karttadokumentoinnista ja karttojen digitoimisesta. Tutkimusavustajana oli Tuija Väisänen ja kaivajina toimivat Heini Hämäläinen, Mikko Kannari, Marko Korhonen, Mikael Nyholm, Jarkko Saipio. Kaivausten jälkitöistä osa tehtiin syksyllä 2009 ja osa keväällä 2010. Tutkimusten kokonaiskustannukset olivat 27100 € ja niistä vastasi muinaismuistolain 15 §:n mukaan hankkeen toteuttaja eli Tiehallinnon Kaakkois-Suomen tiepiiri.

Karpankankaan kivikautinen asuinpaikka löytyi keväällä 2009 valtatie 7 uuden moottoritielinjauksen inventoinnin yhteydessä (Katja Vuoristo). Paikalta löytyi jo tuolloin runsaasti keramiikkaa sekä muutamia painanteita, joiden todettiin olevan todennäköisesti asumuspainanteita. Muinaisjäännös sijaitsi aivan suunnitellun tielinjan kohdalla, minkä vuoksi alueella piti tehdä tarkempia tutkimuksia kohteen laajuuden selvittämiseksi. Syksyn 2009 koetutkimuksissa selvisi, että muinaisjäännösalue oli oletettua laajempi, sillä sen todettiin jatkuvan sekä pohjoisemmaksi että idemmäksi. Kohteen laajuudeksi mitattiin noin 3,8 hehtaaria. Paikalla havaittiin yhteensä 22 erikokoista painannetta, jotka ovat todennäköisesti kaikki asumuspainanteita sekä niihin liittyviä pienempiä painanteita. Osa painanteista sijaitsee rivissä kiinni toisissaan. Asumuspainanteet ovat kahdella metsäkankaalla, joita erottaa toisistaan pieni notkelma ja kallio. Keväällä 2009 löydetty alue (alue 1) sijaitsee paikalle johtavan peltotien varrella 18–20 m mpy, kun taas syksyllä todettu alue (alue 2) sijaitsee metsäisellä niemekkeellä 16–18 m mpy. Niemekkeellä havaittiin yhteensä 13 painannetta ja peltotien läheisyydessä 9 painannetta. Osa painanteista erottuu huonosti, koska alueella on kuljettu metsätyökoneilla, jotka ovat paikoin rikkoneet hieman painanteiden ympärillä olevia maavalleja. Lisäksi näkyvyyttä haittaa myös paikanpäälle jätetyt risut.

DG 864:56. Yleiskuva alueesta 1. Etelästä. Kuva Katja Vuoristo.

Karpankankaalla on kivikautisen asuinpaikan lisäksi myös toiseen maailman sotaan ajoittuvia kaivantoja. Peltotien lähetyvillä, erityisesti tien itäpuolella on pieniä poteroita ja lisäksi idempänä on pienen notkelman rinteessä kaksi korsunpohjaa. Myös asuinpaikan eteläpuolella on useita pallokorsuja sekä taistelukaivanto (Karpankankaan linnoitteet). Kohde on tarkastettu vuonna 2009 valtatie 7 sotahistoriallisten kohteiden inventoinnin yhteydessä (John Lagerstedt). Sodan aikaisia rakenteita ei

tutkittu koekaivausten yhteydessä, mutta kivikautisen asuinpaikan alueella sijaitsevat rakenteet merkittiin yleiskarttoihin.

Koekaivausten perusteella voidaan todeta, että Karpankankaan kivikautinen asuinpaikka on melko laaja ja keramiikan perusteella se näyttäisi ajoittuvan tyypilliseen sekä myöhäiskampakeraamiseen aikaan (3900–3200 eKr.) Virolahdelta ei tunneta entuudestaan yhtä laajaa asumuspainanteellista asuinpaikkaa. Asumuspainanteita tunnetaan Virolahdelta Karpankankaan lisäksi vain Meskäärtyyn, Takalan, Kanssoinvuoren ja Himankangas 2:den kivikautisilta asuinpaikoilta. Näissä on yksi tai kaksi painannetta. Karpankankaan muinaisjäännösalueita voidaan pitää laajuutensa ja säilyneisyytensä vuoksi merkittävänä kohteena, jonka säilyminen tulisi taata myös jatkossa. Tämän vuoksi suunnitellulle moottoritielinjalle tulisikin löytää muinaisjäännöksen kohdalla uusi linjausvaihtoehto.

2. Muinaisjäännösalueen sijainti

2.1. Kohteen sijainti ja maasto

Karpankankaan kivikautinen asuinpaikka sijaitsee Vaalimaanjoen länsipuolella Karpankosken lähellä. Paikalle johtaa Mattilan peltojen kautta kulkeva kylätie, joka muuttuu Kantaniitylle vieväksi peltotieksi. Peltotietä on kunnostettu äskettäin ja tien loppupäähän on tehty myös pieni levennys. Muinaisjäännös sijaitsee alueella, joka on maaperältään pääosin hiekkaa, mutta paikan lounaispuolella on myös pieniä kallioita. Myös muinaisjäännöksen keskellä on pieni kallioalue. Lännessä maasto muuttuu hieman kivikkoisemmaksi. Karpankankaan läheisyydestä tunnetaan useita muita kivikautisia asuinpaikkoja, näistä lähimmät sijaitsevat vain noin 0,5 kilometrin päässä kohteesta.

Muinaisjäännös sijaitsee peltojen väliin jäävällä pääosin nuoria mäntyjä, varpuja sekä sammalta kasvavalla kankaalla. Kohde jää pääosin paikalle vievän peltotien itäpuolelle, mutta osa siitä sijaitsee tien ja sen länsipuolella olevan kallion välisellä alueella. Paikalle vedetyn tien rakentaminen on tuhonnut

hieman muinaisjäännöstä ja on todennäköistä, että sen kohdalla on ollut yksi asumuspainanne. Tien länsireunassa sijaitseva painanne näyttäisi myös osittain tuhoutuneen tien kunnostustöiden yhteydessä. On kuitenkin mahdollista, että tiekerroksen alla on säilynyt kulttuurikerroksia.

DG864:1. Yleiskuva alueelta 1. Mahdollisesti tuhoutuneet painanteet sijaitsevat peltotien yläosassa. Kaakosta. Kuva Katja Vuoristo.

Kohteen muut asumuspainanteet sijaitsevat tien itäpuolella kahdella erillisellä alueella. Aivan tien läheisyydessä on kahdella peräkkäisellä koillis-lounaisuuntaisella terassitasanteella yhteensä viisi isoä painannetta ja kaksi pientä. Näistä kaksi suurinta ja yksi pieni sijaitsevat alemmalla terassilla peräkkäin ja loput sijaitsevat rivissä ylemmällä terassilla. Tien länsipuolinen painanne sijoittuu samaan riviin ja myös todennäköinen tien alle jäänyt asumuspainanne on samalla linjalla. Näiden lisäksi tien itäreunassa on vielä yksi painanne erillään muista. Kyseinen rakenne sijaitsee edellä mainituista painanteista noin 70 m luoteeseen. Kaikki nämä rakenteet sijaitsevat kaakko-luodesuuntaisen laajan terassialueen päällä, joka on 18–20 m mpy. Terassi laskee idässä melko jyrkästi, mutta etelässä lasku on loivempaa.

Painanneryhmästä itään päin nousee kapean notkelman takana pieni kallionnyppylä, jonka itä- ja kaakkoispuolella on toinen asumuspainannealue. Painanteet sijaitsevat mäntyjä kasvavalla niemekkeellä, joka on 16–18 m mpy. Paikalla on 10 isompaa asumuspainannetta, joista ainakin yksi vaikuttaa kaksiosaiselta. Niiden lisäksi alueella on kolme pientä painannetta. Painanteet sijaitsevat neljällä eri terassilla. Ylin eli läntisin asumuspainanne eroaa muista rakenteista suurien valliensa ja pyöreän muodon perusteella. Itäisimmällä terassilla niemekkeen reunassa on kolme painannetta kaakko-luodesuuntaisessa rivissä. Painanteet ovat aivan kiinni toisissaan ja keskimmäisen asumuspainanteen koillisivulla on vielä pieni uloke sekä vallissa pieni painanne. Myös lounaisvallissa on mahdollisesti pieni painanne. Heti asumuspainannerivin länsipuolella on joko yksi pitkä painanne tai kaksi toisissaan kiinni olevaa rakennetta. Tämän ja läntisimmän painanteen välisellä alueella on vielä neljä keskikokoista ja yksi pieni painanne. Ne erottuvat muita heikommin maastossa, kuten myös eteläisimmät kaksi painannetta. Näistä toinen on iso ja toinen pieni ja ne sijaitsevat hieman kivikkoisemmassa ympäristössä kuin muut. Niemekkeellä, jossa painanteet sijaitsevat, on tehty puiden harvennusta ja siellä on liikuttu metsätyömaakoneilla, mikä on rikkonut paikoin hieman maanpintaa. Lisäksi alueella on muutamia laikkuja, joista turve on poistettu, mutta ne eivät ole juuri tuhonneet muinaisjäännöstä, vaikka paljaista kohdista löytyikin saviastian paloja sekä kvartsi-iskoksia.

DG864:97. Yleiskuva alueesta 2. Lounaasta. Kuva Katja Vuoristo.

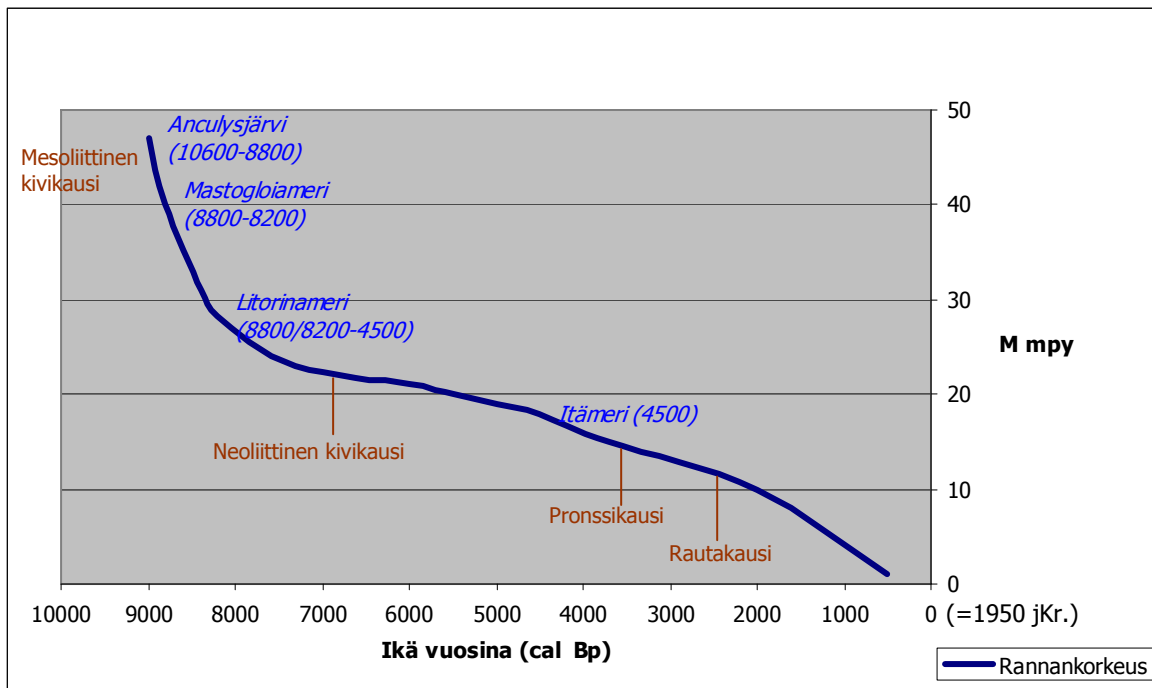
Karpankangas on ollut kivikautisen asutuksen aikana vielä matala saari, joka on jääkauden jälkeisestä maankohoamisesta johtuen kasvanut hiljalleen kivikauden loppua kohden. Sen rannat ovat olleet kivikauden lopulla noin 16 m merenpinnasta ja saaren korkein kohta on ollut hieman yli 22,5 metriä. Pronssikauden alkuun mentäessä saari on jo kuroutunut kiinni mantereeseen. Vielä mesoliittisella kivikaudella (n. 8600–5000 eKr.) paikka on ollut kokonaan veden alla.

2.2. Vesistöhistoria

Mesoliittisen kivikauden alussa Suomen rantoja huuhteli jääkauden jälkeisten Baltian jääjärven ja Yoldiameren jälkeen syntynyt makeavesinen Ancylusjärvi, jonka pinta oli Etelä-Suomessa korkeimmillaan n. 60 metriä nykyistä ylempänä. Maankohoamisen seurauksena Ancylusvaiheen loppupuolella järvenlahtia alkoi vähitellen kuroutua omiksi järvikseen ja tällöin syntyivät mm. Päijänne ja Saimaa. Ancylusvaiheen jälkeen n. 6800 eKr. (8800/8200 cal Bp) syntyi nykyistä Itämeren suolaisempi Litorinameri, koska maankohoaminen kallisti Ancylusjärveä etelään. Tällöin Tanskan salmien kohdalle muotoutui uoma Pohjanmereen ja suolaista merivettä pääsi sekoittumaan järviveteen. (<http://www.aaltojenalla.fi>; Miettinen A. 2002: 14–16; Raike & Schulz 2004:29.) Vedenpinta laski maankohoamisen myötä, mutta vesistöjen kehitys ei ole kuitenkaan ollut aivan yksiviivaista, sillä välillä on tapahtunut myös vedenpinnan nousua, jolloin aikaisemmin paljastuneet alueet ovat jääneet jälleen veden alle. Litorinameren tulvan eli transgression (8400–6500/6300 cal BP) jälkeen Itämeren kehitys on yleisesti ottaen ollut regressiivista, mutta viimeisen viiden tuhannen vuoden aikana on saattanut kuitenkin tapahtua pienempiä ja paikallisempia veden pinnan vaihteluita (Miettinen, A. 2002:84; Saarnisto 2004:38–40). Maankohoaminen on Kymenlaakson rannikolla vähäisintä koko Suomen alueella ja se hidastuu jatkuvasti. Nykyisin kohoaminen on vain noin 28 cm sadassa vuodessa (Miettinen, T. 1998:13).

Kivikauden alussa vain osa Etelä-Kymenlaaksosta oli meren yläpuolella, mutta ajan kuluessa alueelle alkoi muodostua järviä ja jokia maan alkaessa pikkuhiljaa kohota. Pohjanlahdella ranta nousi Kaakkois-Suomea nopeammin, minkä vuoksi Suomi kallistui vuosituhsien ajan kaakkoon päin. Tästä johtuen vedet alkoivat nousta maan kaakkoisosissa ja Päijänteeseen vedet nousivat Heinolan harjua vasten. Kun harju murtui veden voimasta, alkoivat Päijänteeseen vedet virrata Suomenlahteen Kymijokea pitkin n. 4900 eKr. Saimaan vedet virtasivat noin tuhannen vuoden ajan Kymijokeen ennen n. 3800 eKr. tapahtunutta Vuoksen syntyä. Saimaasta ja Päijänteestä Kymijokeen laskevat vedet kasvattivat huomattavasti joen vesimäärää, mutta Vuoksen puhjettua veden määrä pieneni huomattavasti. Kymijoki muotoutui kivikaudella kampakeraamisen kulttuurin alussa n. 5000 eKr. nykyisen kaltaiseksi suureksi virraksi. (<http://www.aaltojenalla.fi>; <http://fi.wikipedia.org/wiki/Kymijoki>.) Vesistöjen kehittyminen vaikutti suuresti asutuksen kehittymiseen, sillä varsinkin kivikaudella asuinpaikat on valittu useimmiten vesistöjen ääreltä.

Yksinkertaistettu rannansiirtymiskäyrä Kymenlaakson rannikolla. Mukailtu Timo Miettisen julkaisussa olevasta kaaviosta. Taulukossa ei näy Anculysjärven ja Litorinameren transgressiot. (Miettinen A. 2002:14–16; Miettinen, T. 1998:12; Nordenstreng & Halila 1974:13.) Vuosiluvut on ilmoitettu cal Bp eli 0 = 1950 jKr.

3. Vuoden 2009 koekaivaus

3.1. Kaivausmenetelmät

Koekaivauksissa tehtiin koekuoppia pääasiassa muinaisjäänösalueen länsiosaan peltotien ympärillä

sijaitsevalle terassitasanteelle, koska itäisempi asumuspainannekokonaisuus löydettiin vasta kaivausten ollessa loppuvaiheessa. Muinaisjäänösalueelle tehtiin yhteensä 30 koekuoppaa, jotka olivat kooltaan 0,5 x 0,5 m tai 1 x 1 m. Lisäksi tehtiin muutama koepisto.

DG864:4. Mikko Kannari kaivaa koekuoppaa C. Taustalla Hanna Kelola-Mäkeläinen mittauspuuhissa. Lännestä. Kuva Katja Vuoristo.

Koekuopat laitettiin bussolin avulla pohjois-eteläsuuntaisille linjoille maastollisesti sopiviin kohtiin. Koekuopat mitattiin myöhemmin valtakunnalliseen ykj-koordinaatistoon, jota käytettiin kartoituksessa ja tarvittaessa myös löytöjen talteenotossa. Koekuopat eivät siten sijaitse missään tasametrissä, vaan ne sijoittuvat koordinaatistoon satunnaisesti. Valtakunnallisten koordinaattipisteiden mittaaminen tilattiin

Maanmittauslaitokselta ja alueelle mitattiin neljä koordinaatti- ja korkeuskiintopistettä. Kaksi näistä (KP1 ja KP4) sijaitsivat paljailta kallioilla ja niiden kohdalle on kallioon laitettu pultti, jolloin kiintopisteitä voidaan käyttää myöhemminkin. Mittaukset tehtiin tarkkuusgps:llä, joten koordinaatteihin tuli muutaman senttimetrin heittoa. Tämän vuoksi kaivausalueelle mitattiin takymetrin avulla uudet apukiintopisteet, joita kaivauksilla käytettiin, jotta mittausten virhearvot olisivat aina mahdollisimman pienet ja yhteneväiset. Kiinto- ja apukiintopisteiden koordinaatti- sekä korkeustiedot on koottu oheiseen taulukkoon.

Kiintopisteen nro	Koordinaatit	Apukiintopisteen nro	Koordinaatit
KP1	X 6722383,131 Y 3543225,114 Z 21,038	AP1	X 6722416,483 Y 3543270,209 Z 20,175
KP2	X 6722445,745 Y 3543238,234 Z 19,781	AP2	X 6722405,366 Y 3543247,684 Z 20,26
KP3	X 6722338,139 Y 3543277,666 Z 17,489	AP3	X 6722473,857 Y 3543210,356 Z 20,290
KP4	X 6722423,776 Y 3543323,942 Z 18,958	AP4	X 6722463,651 Y 3543248,877 Z 19,760
		AP5	X 6722406,593 Y 3543344,23 Z 19,206

Muinaisjäännösalueen kartoituksessa käytettiin takymetriä. Löydöt mitattiin paikoilleen ainoastaan asumuspainanteisiin tehdyistä koekuopista sekä itäisemmän asumuspainannealueen laikutusalueilta löytyneitä esineitä talteen otettaessa. Myös joitain muista koekuopista tulleita esinelöytöjä mitattiin paikoilleen. Asumuspainanteessa sijainneesta koekuopasta P ei tosin viimeisten kerrosten löytöjä ehditty enää mitata takymetrillä, koska itäisen alueen kartoittaminen vei kaiken ajan. Asumuspainanteiden löydöt mitattiin erilleen kutakuinkin kämmenen kokoisilta alueilta. Löytöjen tarkkaan mittaamiseen päädyttiin, koska taustalla oli ajatus painanteiden mahdollisesta myöhemmästä tutkimisesta. Tällöin koekuopista talteen otetut löydöt voidaan yhdistää helposti myöhemmissä tutkimuksissa saataviin löytöihin ja mm. löytöjen levintäkarttojen tekeminen on helpompaa. Muista koekuopista löytöjen tarkkaa mittaamista ei pidetty tarpeellisena, eikä myöskään aika olisi riittänyt siihen. Löydöt otettiin talteen ainoastaan koekuopan kirjaimen ja kaivauskerroksen mukaan. Löydöt on luetteloitu Kansallismuseon kokoelmiin KM-numerolle 38244.

DG864:35. Takymetrimittauksessa puut ovat joskus hieman edessä. Mikael Nyholm ja Marko Korhonen taivuttavat puuta, taustalla Hanna Kelola-Mäkeläinen prismasauvan kanssa. Kuva Katja Vuoristo.

DG864:34. Mikael Nyholm kaivaa asumus-painanteeseen tehtyä koekuoppaa E. Pusseissa on kuopasta takymetrillä mitattuja löytöjä, osa löydöistä on vielä poistamatta kaivauskerroksesta (kuvan alalaidassa erottuu saviastian paloja). Kaakosta. Kuva Katja Vuoristo.

Koekuopat nimettiin aakkosten mukaan siinä järjestyksessä kuin niitä mitattiin maastoon. Koekuopat A–Z sijaitsivat läntisellä asumuspainannealueella (alue 1) ja koekuopat AA–AD sijaitsivat itäisellä niemikkeellä (alue 2). Näiden lisäksi tehtiin kolme koepistoa, joista koepisto 1 sijaitsi alueella 1 ja koepistot 2–3 alueella 2. Koekuopista poistettiin aluksi turvekerros, jonka jälkeen huuhtoutumiskerros (kerros 0) kaivettiin pois lastoilla. Tämän alta paljastui taso 1 ja kerros 1 jne. Kerrokset kaivettiin lastoilla 5 cm kerroksissa ja poistettu maa-aines seulottiin. Kaivamista jatkettiin muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta puhtaaseen pohjamaahan saakka. Alueella 2 koekuopat AA ja AC jätettiin tasoihin 2, koska siihen mennessä oli jo varmistunut, että kyseessä oli asumuspainanteet. Myös alueella 1 koekuoppa Q varmistui asumuspainanteeksi tasoon 2 mentäessä, joten se jätettiin kesken. Koekuopan B pohjalta tullut liesikiveyksen osa jätettiin purkamatta, koska se haluttiin säästää ehjänä mahdollisia jatkotutkimuksia varten. Rakenne peiteltiin verkkokankaalla, minkä jälkeen kuoppa täytettiin. Myös kaikki muut koekuopat täytettiin ja peiteltiin turpeella kun ne oli saatu kaivettua pohjaan ja dokumentoitua.

DG864:5. Heini Hämäläinen seuloa, taustalla Jarkko Saipio kaivamassa. Kuva Katja Vuoristo.

DG864:71. Alue 1, koekuoppa E ylemmän terassitasanteen keskimmäisen asumuspainanteen reunassa. Etelästä. Kuva Katja Vuoristo.

Koekuopista tehtiin taso- ja profiilikarttoja tarvittaessa ja lisäksi ne dokumentoitiin kuvaamalla. Koekuopista mitattiin pinta- ja pohjakorkeudet sekä myös piirrettyjen tasojen korkeudet takymetrillä. Yleiskarttaan merkittiin koekuoppien ja asumuspainanteiden lisäksi peltotien vieressä oleva tiheä löytöalue, joka osuu todennäköisesti tien rakennuksen yhteydessä ainakin osittain tuhoutuneen asumuspainanteen kohdalle. Lisäksi karttaan mitattiin alueella sijaitsevien II maailmansodan aikaisten taistelukaivantojen ja muiden rakenteiden paikat. Digitaalikuivat sekä mustavalkonegatiivit on luetteloitu Museoviraston arkeologian kuvakokoelmiin WebMuskettiin päänumeroille DG864 ja F145790. Kuvat kaikista kaivauksilta otetuista valokuvista löytyvät WebMusketista.

3.2. Kaivaushavainnot

3.2.1. Alue 1

Alueella 1 havaittiin risujen raivaamisen jälkeen viisi selkeää asumuspainannetta kahdella koillis-lounaissuuntaisella kapealla terassitasanteella, jotka sijaitsevat laajemman terassin reunalla. Rakenteet ovat rinnakkain kiinni toisissaan. Alemman terassin koillisempi painanne on kooltaan noin 16 x 12 cm ja sen koillispuolella on pieni pyöreä painanne (halkaisija noin 2,5 m). Isompi painanteista on muodoltaan hieman epämääräinen. Painanteen lounaispuolella oleva painanne on pyöreähkö ja se on kooltaan noin 10 x 11 m. Toinen painannerivi sijaitsee heti edellisten asumustenpohjien vieressä ylemmällä terassilla, jonka päällä erottuu kolme vierekkäin olevaa painannetta. Näistä koillisin on kooltaan noin 5 x 6 m, keskimäinen on suurin, noin 10 x 8 m ja lounaisin on kooltaan noin 8 x 6. Lounaisimman asumuksenpohjan kaakkoispuolella on pieni noin 2 x 3 m kokoinen soikea painanne (ks. yleiskartat 1 ja 2).

Edellä mainittujen painanteiden lisäksi paikan poikki kulkevan peltotien länsipuolella todettiin olevan yksi osittain tuhoutunut asumuspainanne aivan tien reunassa ja yhden painanteen oletettiin jääneen tien alle. Mikäli näin on ollut, niin ylemmällä kapealla terassilla on sijainnut rivissä viisi asumuksenpohjaa aivan kiinni toisissaan. Yhteensä 8–9 painanteen pohjoispuolella, noin 70 m päässä on aivan peltotien vieressä vielä yksi asumuspainanne, joka on kooltaan noin 5,5 x 7 m.

Alueelle 1 tehtiin yhteensä 26 koekuoppaa (A–Z), joista ainoastaan kahdeksan olivat täysin löydöttömiä (H, K, K, R, S, V, W ja Z). Löydölliset koekuopat jakaantuivat tasaisesti koko terassialueelle, vaikkakin alueen eteläosasta on määrällisesti eniten esinelöytöjä. Tämä selittyy osin sillä, että eteläosaan tehtiin koekuoppia kaikkein tiheimmin, kun taas pohjoisosassa niitä on huomattavasti harvemmassa. Koekuopat keskittyivät aluksi eteläosaan, koska muinaisjäännösalue oletettiin huomattavasti pienemmäksi kuin mitä se loppujen lopuksi oli. Koekuoppien avulla haluttiin selvittää muinaisjäännöksen laajuutta sekä myös kulttuurikerrosten paksuutta. Kuoppia avattiin aluksi paikalla havaittujen painanteiden ympäristöön ja yksi koekuoppa (E) sijoitettiin myös itse asumuspainanteeseen. Tämän perusteella voitiinkin todeta, että asumuspainanteista on odotettavissa paksut kulttuurikerrokset ja erittäin runsaasti löytöjä. Kuopassa E todettiin olevan myös hyvin sitkeä ja kovaksi tamppaantunut maa-aines, joka hidastaa kaivamista. Alemmalla kapealla terassilla sijaitsevaan heikosti risujen alta erottuvaan painanteeseen tehtiin myös pieni koekuoppa (Q), jonka kaivaminen lopetettiin tasoon 2, koska painanne varmistui asumuksenpohjaksi. Turpeen ja huuhtoutumiskerroksen alta todettiin tulevan vastaavanlainen kulttuurikerros kuin koekuopasta E ja se näytti kairaamisen perusteella olevan 40–50 cm paksu. Jo kerroksesta 1 talteen saadut löydöt osoittivat, että painanteesta on odotettavissa runsaasti löytöjä. Löytöjen ja punertavan likamaan perusteella myös koekuopan G vieressä olevan pienen painanteen voitiin todeta liittyvän muihin alemmalla terassilla oleviin asumuspainanteisiin.

DG864:70. Koekuopan E itäprofiili. Lännestä. Kuva Katja Vuoristo.

DG864:65. Koekuoppa G tasossa 4. Pohjoisesta.
Kuva Katja Vuoristo.

DG864:66. Koekuoppa G tasossa 2. Etelästä.
Kuva Katja Vuoristo.

Asumuspainanteiden ympäristöön tehtiin myös koekuoppia, osa niistä sijaitsi lähellä painanteita ja niissä havaittiin myös paksut likamaakerrokset. Koekuopasta B paljastui vasta tasossa 8 liesikiveys, joka jatkui koekuopan ulkopuolelle ja koekuopasta C saatiin löytöjä talteen vielä kerroksen 11 likamaakerroksesta. Koekuoppa D sijaitsi alemman terassitasanteen alarinteessä, alueella, jonka oletettiin olleen paikan asutusvaiheessa aivan rannassa. Koekuopassa oli heikkoa likamaata ja hieman nokimaata. Likamaa jatkui 45–48 cm syvyyteen ja siitä tuli löytöjä vielä kerroksesta 6. Kuopasta saatiin talteen useita saviastian paloja ja kvartsi-iskoksia. Lisäksi likamaakerroksesta löytyi palanutta luuta sekä suiponsoikea piinuolenkärki. Koekuoppa D oli kaakkoisin ja eteläisin kuoppa, jossa likamaata havaittiin. Maa-aines muuttui alueen eteläosassa melko pian hienojakoisemmaksi. Osasta etelässä sijaitsevista saatiin talteen joitakin löytöjä, mutta likamaata niissä ei havaittu. Koekuopasta A löytöjä tuli vielä melko runsaasti, mutta peltotien länsipuolelle tehdyistä koekuopista N ja U löytöjä tuli vain niukasti.

DG864:60. Koekuopan B pohjoisprofiili. Profiilissa erottuu hyvin kaksoismaannos, jonka alla tulee punertava likamaa sekä liesirakenne. Etelästä. Kuva Katja Vuoristo.

DG864:39. Koekuoppa B tasossa 6. Koilliskulman liesikiveys alkaa näkyä, myös kuopan länsireunassa erottuu harmaa nokimaa-alue. Etelästä. Kuva Katja Vuoristo.

DG864:24. Koekuoppa C tasossa 12. Länsireunassa erottuu vaalea hieman noen värjäämä likamaa. Etelästä. Kuva Katja Vuoristo.

Asumuspainanteiden pohjois- ja luoteispuolella likamaata havaittiin koekuopissa F ja J ja löytöjä saatiin talteen useimmista alueelle tehdystä koekuopista. Edellä mainittujen koekuoppien lisäksi alueen pohjoisosaan tehdystä koekuopasta P tuli vastaan likamaata, joka jatkui nokisena pienenä laikkuna lähes 70 cm syvyyteen. Koekuoppa tehtiin peltotien itäpuolella erottuvan painanteen pohjoisosaan. Kuopan avulla haluttiin varmistaa oliko kyseessä asumuspainanne vai tien rakentamisen yhteydessä syntynyt kuopanne. Löytöjen ja likamaan perusteella soikeahko painanne voitiin todeta asumuksen pohjaksi. Sen sijaan koekuopan Y kohdalla, jossa erottui epäselvä hieman soikeahko painauma, ei havaittu merkkejä asumuksesta. Paikalta saatiin kuitenkin talteen kerroksista 1 ja 2 muutamia saviastian paloja ja iskoksia. Myös kaikkein pohjoisimmasta koekuopasta X löytyi kvartsi-iskoksia, joten muinaisjäännösalueen voitiin todeta jatkuvan koko terassialueelle.

DG864:57. Heini Hämäläinen kaivaa alueen 1 luoteisosan asumuspainanteen koekuoppaa P. Pohjoisesta. Kuva Katja Vuoristo.

DG864:87. Koekuoppa P tasossa 5. Likamaa erottuu heikkona hieman hiilen värjäämänä alueena. Lännestä. Kuva Katja Vuoristo.

Alueen 1 koekuopista saatiin talteen runsaasti löytöjä. Näistä valtaosa (89 %) on saviastian paloja. Suurin osa paloista on koristeltuja, yleisimmin astianpaloissa esiintyy kampaleima- sekä kuoppaleimapainanteita ja usein samassa palassa esiintyy molempia kuvioita. Osassa paloista on kampaleimalla tehty erilaisia vino- ja kulmaviiva-aiheisia koristeluja ja muutamissa saviastian paloissa esiintyy verkkoaiheista viivapainanteella tehtyä koristelua. Myös kynsipainantein ja pykälämäisin painantein koristeltuja astianpaloja esiintyy jonkin verran. Koristelut ovat pääasiassa erillisissä vyöhykkeissä, vain muutamissa paloissa uusi koristeaihe alkaa edellisen reunasta tai päältä. Saviastian palojen joukossa on muutamia suureunapaloja, joista suurin osa on koristeltu reunan päältä. Useimmiten koristeena on käytetty vinoa kampaleimapainannetta, mutta muutamissa on pieniä pykälämäisiä painanteita. Joissakin reunapaloissa on koristelua myös sisäreunakulmassa. Vain muutama reunapaloista on koristelematon. Keramiikka näyttäisi kuuluvan pääasiassa tyyppillisen kampakeramiikan aikaan (3900–3400 eKr.).

DG864:13. Koekuoppa E, saviastianpaloja kerroksessa 3. Etelästä. Kuva Katja Vuoristo.

DG864:101. Kulmaviiva- ja kuoppaleimapainanteilla koristeltuja saviastian reuna- ja kylkipaloja (KM 38244:451) koekuopasta E. Kuva Katja Vuoristo.

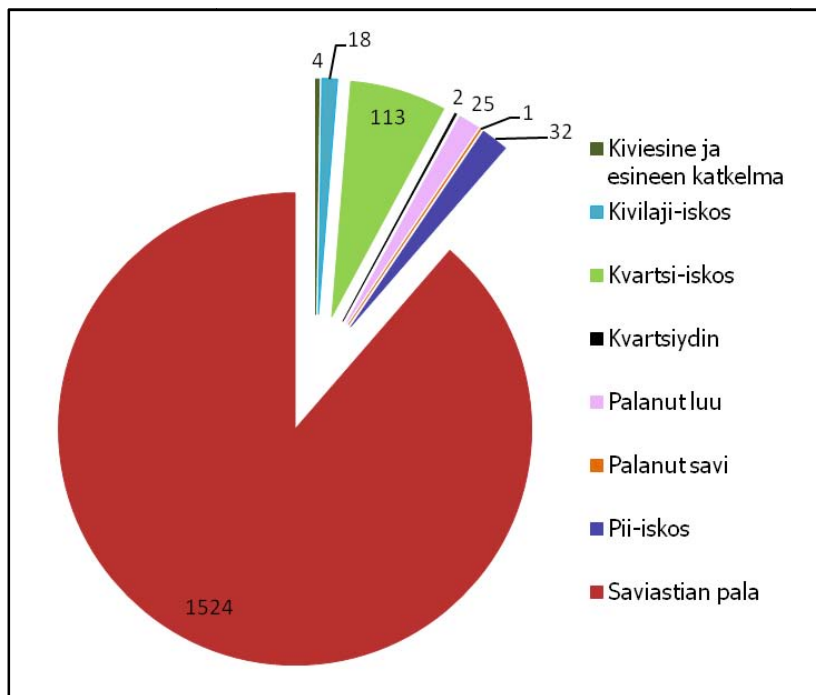
DG864:102. Vasemmalla kampa- ja kuoppaleimapainanteilla (KM 38244:366) ja oikealla verkkokuvioilla (KM 38244:352) koristeltu saviastianpala. Kuva Katja Vuoristo.

DG864:103. Suiponsoikea piinuolenkärki (KM38244:109). Kiviesine on kooltaan 27,9 x 12,5 x 3,9 mm. Kuva Katja Vuoristo.

Toiseksi suurin löytöryhmä on erilaiset kivi-iskokset (10 %). Näistä eniten on kvartsi-iskoksia (7 %) ja loput ovat pii- sekä muita eri kivilajeista peräisin olevia iskoksia. Muut löytöryhmät ovat hyvin vähäisiä, palanutta luuta on vain muutamia kymmeniä paloja (1 %) ja muut löydöt ovat lähinnä yksittäisiä. Kiviesineiden joukossa on yksi täysin ehjä ns. suiponsoikea piinuolenkärki.

Alueen 1 löytöjen määrä kappaleittain.

Löydöt jakautuvat koko laajalle terassialueelle. Eteläisimmät löydöt ovat aivan terassin loivan eteläreunan alaosasta ja pohjoisimmat löydöt ovat taas läheltä terassin pohjoisreunaa. Lännessä löytöjä on tullut lähes kaikista alueelle tehdyistä koekuopista ja löytöjen perusteella muinaisjäännöksen rajana voidaan pitää lännessä pientä avokallioaluetta. Runsaimmin esinelöytöjä saatiin talteen asumuspainanteisiin tai niiden viereen tehdyistä koekuopista. Myös kulttuuri- ja likamaiden paksuus oli suurin asumustenpohjiin ja niiden läheisyyteen tehdyissä koekuopissa. Alueen 1 koekuoppien tarkemmat tiedot käyvät ilmi oheisesta taulukosta.

Koek.	Havainnot	Koek.	Havainnot
A	1 x 1 m, syvyys 50–55 cm, koilliskulmassa tarkistuspisto 1 metrin syvyyteen. Tien vieressä sijaitsevan kuopanteen itäreunalle tehty koekuoppa. Turve- ja huuhtoutumiskerroksen alta paljastui orgaanisen aineksen hieman kirjavaksi värjäämä hiekka, joka muuttui alempana (30–35 cm:ssä) puhtaaksi. Löydöt kerroksista 0–9 (saviastianpaloja, kvartsi-iskos ja mahdollinen piikärjen katkelma). Lounaiskulman koordinaatit 6722385,43/3453275,73.	B	1 x 1 m. Pohjoisosassa kaksoismaannos, muualla yksinkertainen. Alta tulee punertava 7–8 cm paksu likamaa, jonka alta tulee heikkoa likamaata ja koillisnurkassa nokimaata sekä tasossa 8 liesikiveystä, joka jatkuu koekuopan ulkopuolelle. Liesikiveys jätetty tasoon 8 ja peitetty. Tasossa 8 länsireunassa hieman vaaleanharmaata likamaata, muualla puhdas pohjahiekka. Löydöt kerroksista 0–7 ja kerroksen 11 vaaleanharmaasta likamaasta (saviastianpaloja ja iskoksia). Lounaiskulman koordinaatit 6722395,69/3453267,34.
C	1 x 1 m, syvyys 65–100 cm. 4–10 cm paksun turpeen alla 3–8 cm paksu huuhtoutumiskerrok, jonka alla 20–25 cm paksu rikastumiskerrok. Sen alla länsiosassa hiilensekainen harmaa likamaa, joka erottuu länsiprofiilissa n. 50 cm paksuna kuopanteena. Itäreunassa 38–48 cm:n syvyydessä pieni harmaa nokimaa-alue. Muualla puhdas pohjahiekka n. 35 cm syvyydessä. Löydöt kerroksista 0–11 (saviastianpaloja ja iskoksia). Lounaiskulman koordinaatit 6722696,26/3453277,21.	D	1 x 1 m, syvyys 55, tarkistuspisto 120 cm. Alimman terassin rinteän alareunassa sijaitseva koekuoppa. Turve n. 5 cm, alla tummanharmaa hiilensekainen huuhtoutumiskerrok, jonka alta tulee paikoin ruskea ja paikoin vaalea hiekka. Kerrokset yhdistyvät alempana vaaleaan likamaahan, joka loppuu 45–48 cm syvyydessä. Likamaan alla puhdas kellertävä pohjahiekka sekä vaalea tiivis hiesu, joiden alta tulee 80–90 cm syvyydessä karkea puhdas hiekka. Kuopan itäosassa pieni pyöreä nokinen alue heti huuhtoutumiskerroksen alla. Löydöt kerroksista 1–6 (saviastianpaloja ja piinuolenkärki, iskoksia ja palanutta luuta). Lounaiskulman koordinaatit 6722394,42/3453290,03.
E	1 x 1 m, syvyys 60–65 cm. Tehty peltotien itäpuolella olevan asumupainanteen koillisreunaan. Turve 6–12 cm, alla 6–10 cm paksu huuhtoutumiskerrok, jonka alta tulee erittäin tiivis ja tahmea punertava likamaa (n. 30 cm). Pohjoisosassa likamaa hieman kellertävämpää ja karkeampaa kuin muualla. Likamaassa kerroksessa 4 paikoin nokimaalaikkuja ja kerroksessa 5 likamaa alkaa muuttua löyhemmäksi. Tasossa 7 tulee karkea ruskea likamaa (hiekka) ja lounaiskulmassa hieman nokimaata. Tasoon 8 mentäessä tulee vastaan puhdas soransekainen pohjahiekka. Löydöt kerroksista 0–6 (saviastianpaloja, iskoksia ja palanutta luuta). Lounaiskulman koordinaatit 6722404,73/3453267,34.	F	1 x 1 m. Turve 3–6 cm, alla 5–10 cm paksu huuhtoutumiskerrok, jonka alta tulee 15–20 cm paksu punertava sora. Alimpana tiivis puhdas hieta. Löydöt kerroksista 0–1 (kvartsi-iskoksia). Lounaiskulman koordinaatit 6722424,49/3453271,16.
G	1 x 1 m. Koekuoppa tehty ylemmällä terassilla sijaitsevan pienen painanteen luoteispuolelle. Turve 4–5 cm paksu, alla 4–10 cm paksu huuhtoutumiskerrok, jonka alla 20–30 cm paksu punertava likamaa. Alta tulee puhdas hieno pohjahiekka. Löydöt kerroksista 0–6 (saviastianpaloja ja iskoksia). Lounaiskulman koordinaatit 6722422,30/3453286,05.	H	1 x 1 m, syvyys 45–75 cm. Turve 5–10 cm, alla harmaa 8–13 cm paksu huuhtoutumiskerrok ja ohut rikastumiskerrok ennen puhdasta pohjahiekkaa. Ei löytöjä. Lounaiskulman koordinaatit 6722429,63/3453256,77.

I	1 x 1 m, syvyys n. 40 cm (tarkistuspisto 80 cm). Turve 4–5 cm, alla 9–11 cm paksu turve, jonka alta tulee rikastumiskerros ja puhdas pohjahiekka. Löydöt kerroksesta 3 (kvartsi-iskoksia). Lounaiskulman koordinaatit 6722439,46/3453258,24.	J	0,5 x 0,5 m, syvyys 40 cm. Turve 4–6 cm paksu, alla 1–2 cm paksu huuhtoutumiskerros, jonka alla ohut rikastumiskerros. Alta tulee heikko vaaleanharmaa likamaa (15–20 cm), jonka alla on puhdas keltainen hiehta. Löydöt kerroksista 2–5 (saviastianpaloja, pii-iskoksia ja palanutta savea). Lounaiskulman koordinaatit 6722437,29/3453373,12.
K	0,5 x 0,5 m. Tehty pienen luontaisen painauman länsireunaan. Turve 3–5 cm, alla n. 10 cm paksu huuhtoutumiskerros, jonka alla rikastumiskerros ja puhdas pohjahiekka. Ei löytöjä. Lounaiskulman koordinaatit 6722454,75/3453249,91.	L	0,5 x 0,5 m, syvyys 60 cm. Turve 4–7 cm, alla 12–20 cm paksu huuhtoutumiskerros, jonka alla ohut rikastumiskerros ja puhdas pohjahiekka. Ei löytöjä. Lounaiskulman koordinaatit 6722460,88/3453236,87.
M	0,5 x 0,5 m, syvyys 65 cm. Kuoppa tehty peltotien länsipuolella sijaitsevaan matalaan nelikulmaiseen painaumaan. Turve 8–10 cm, alla 4–12 cm paksu huuhtoutumiskerros, jonka alta tulee orgaanisen aineksen värjäämä rikastumiskerros (17–18 cm). Alla puhdas karkea hiekka, jonka alla puhdas pohjasiltti. Löydöt kerroksista 1–9 (saviastianpaloja ja pii-iskoksia). Lounaiskulman koordinaatit 6722405,31/3453242,72.	N	1 x 1 m, syvyys 30 cm (tarkistuspisto 60 cm). Kuopan pohjoisreunassa kaksoismaannos, muualla ei lainkaan huuhtoutumiskerrosta. Noin 40 cm:n syvyydessä huuhtoutumiskerroksen alta tullut ruosteen värjäämä ja kovettama soran sekainen hiekka muuttuu keltaiseksi erittäin tiiviiksi hienoksi pohjahiekaksi ja –hiedaksi. Löydöt kerroksesta 1 (yksi kvartsi-iskos). Lounaiskulman koordinaatit 6722378,25/3453245,70.
O	0,5 x 0,5 m, syvyys 55 cm. Turve 6–8 cm, alla n. 5 cm paksu huuhtoutumiskerros, jonka alta tulee rikastumiskerros, johon sekoittunut paikoin huuhtoutumiskerrosta. Alla puhdas hieno pohjahiekka. Löydöt kerroksista 2 ja 3 (kivilaji-iskos ja saviastinpala). Lounaiskulman koordinaatit 6722423,27/3453229,05.	P	1 x 1 m. Tehty pohjoisimman painanteen pohjoisosaan. Turve 3–5 cm, alla 8–12 cm paksu huuhtoutumiskerros, jonka alta tulee tasossa 2 näkyviin punertavanruskea likamaakerros (15–22 cm). Likamaa jatkuu tasossa 3 koekuopan eteläosassa. Tasossa 5 likamaa vaalenee ja joukossa on hieman hiiltä. Kuopan länsiosassa likamaa muuttuu nokimaaksi, joka jatkuu pienenä laikkuna n. 68 cm syvyyteen. Alla vaalea irtonainen pohjahiekka. Löydöt kerroksista 0–5 ja 7–9 (saviastianpaloja, iskoksia ja palanutta luuta). Lounaiskulman koordinaatit 6722468,91/3453224,49.
Q	0,5 x 0,5 m. Kuoppa tehty alemmalla terassilla sijaitsevaan painanteeseen ja jätetty tasoon 2, jonka jälkeen kairattu. Tasossa 2 punertava likamaa pohjoisosassa ja eteläosassa hiilen sekainen harmaa huuhtoutumiskerros sekä palaneita kiviä. Kairauksen perusteella likamaa jatkuu 40–50 cm syvyyteen pinnasta. Löydöt kerroksesta 1 (saviastianpaloja ja iskoksia). Lounaiskulman koordinaatit 6722402,47/3453285,24.	R	0,5 x 0,5 m, syvyys 45 cm. Turve 2–3 cm, alla 5–8 cm paksu huuhtoutumiskerros, jonka alla puhdas hiesu. Ei löytöjä. Lounaiskulman koordinaatit 6722404,97/3453305,40.
S	0,5 x 0,5 m, syvyys 40 cm. Koekuoppa tehty terassialueen itärinteeseen. Turve 6–8 cm, alla noin 1 cm paksu huuhtoutumiskerros, jonka alla puhdas hieno hiekka. Ei löytöjä. Lounaiskulman koordinaatit 6722443,95/3453293,31.	T	0,5 x 0,5 m, syvyys 30–35 cm. Turve 5–10 cm, alla vaalea huuhtoutumiskerros, jonka paksuus 9 cm. Alta tulee puhdas pohjahiekka. Löydöt kerroksesta 3 (saviastianpala). Lounaiskulman koordinaatit 6722417,30/3453255,31.
U	0,5 x 0,5 m, syvyys 35 cm. Turpeen päällä 5–8 cm paksuinen hiekkakerros, joka tullut tien kunnostustöiden yhteydessä. Turve osittain sekoittunut huuhtoutumiskerrokseen (paksuus yhteensä 3–7 cm). Alla osittain orgaanisen aineksen värjäämä vaaleanruskea hiekka. Löydöt kerroksista 0–2 (saviastianpaloja). Lounaiskulman koordinaatit 6722378,87/3453257,18.	V	0,5 x 0,5 m, syvyys 20–40 cm. Turve 8 cm, alla 5–10 cm paksu huuhtoutumiskerros, jonka alla puhdas keltainen hiesu. Ei löytöjä. Lounaiskulman koordinaatit 6722376,02/3453279,89.
W	1 x 1 m, syvyys 40–45 cm. Turve 5 cm, alla 6–18 cm paksu huuhtoutumiskerros, jonka alla 2–3 cm paksu rikastumiskerros ennen puhdasta pohjahiekkaa. Ei löytöjä. Lounaiskulman koordinaatit 6722492,16/3453208,26.	X	1 x 1 m, syvyys 35 cm. Turve 5–6 cm, alla 15–17 cm paksu huuhtoutumiskerros, jonka alla ruosteen värjäämä puhdas hiekka. Löydöt kerroksista 1–2 (kvartsi-iskoksia). Lounaiskulman koordinaatit 6722501,63/3453211,98.
Y	1 x 1 m, syvyys 35 cm. Koekuoppa tehty epämääräiseen painanteeseen terassialueen koillisreunaan. Turve 4–5 cm, alla 10–17 cm paksu huuhtoutumiskerros, jonka alla ruostesaostumien sekainen puhdas hiekka. Löydöt kerroksista 0–2 (saviastianpaloja ja iskoksia). Lounaiskulman koordinaatit 6722495,78/3453251,47.	Z	1 x 1 m. Turve 5–8 cm, alla 8–9 cm paksu huuhtoutumiskerros, paitsi eteläosassa, jossa 68 cm. Paikalla ollut todennäköisesti kanto tai juuri. Alimpana puhdas pohjahiekka. Ei löytöjä. Lounaiskulman koordinaatit 6722455,38/3453212,29.

3.2.2. Alue 2

Alueella 2 sijaitsevat asumuspainanteet löytyivät vasta koekaivausten toiseksi viimeisenä päivänä, joten paikalle ei ehditty tehdä montaa koekuoppaa. Maastokartassa (304402 Vaalimaa) niemekemäinen terassialue näyttää täysin erilaiselta kuin luonnossa ja myös kartan korkeustiedot poikkeavat todellisesta. Tämän vuoksi muinaisjäännösalueen ei alun perin oletettu jatkuvan niemekkeelle ja alue jäi alkuun tarkastamatta. Kun paikalta löydettiin ensimmäiset asumuksen pohjat, aloitettiin alueen kartoittaminen välittömästi. Alueella havaittiin lopulta 10 soikeaa tai pyöreää asumuspainannetta ja lisäksi kolme pientä painannetta, jotka olivat kiinni isommassa (ks. yleiskartat 1 ja 3). Asumusten pohjien todettiin sijaitsevan neljällä kapealla terassilla tiiviissä riveissä, yhtä isoa ja pientä painannetta lukuun ottamatta. Alimmalla niemekkeen koillisreunan terassilla sijaitsevien asumuspainanteiden todettiin olevan aivan toisissaan kiinni (yhteensä noin 40 x 13 m). Keskimmäisen painanteen koillisvallissa on pieni painanne sekä pieni uloke. Myös lounaisvallissa on mahdollisesti myöhemmin turpeella täytetty painanne. Alimman terassin painanteet näyttivät muodostavan rivitalomaisen rakenteen. Näistä kaakkoisin painanne on mahdollisesti kaksiosainen. Asumusten pohjien lounaispuolella on heti seuraavan kapean terassin päällä yksi iso (noin 25 x 10–13 m) painanne. Sen sisällä oli noin 1 m² kokoinen alue, josta oli käännetty turvetta. Tällä paikalla näkyi hiekassa ruskeaa likamaata, jossa oli saviastian paloja ja kvartsi-iskoksia. Osa saviastian paloista on koristelemattomia, mutta yhdessä isommassa palassa on matalahkoja kuoppapainanteita useammassa rivissä. Palan ulkopinta on ollut mahdollisesti maalattu mustaksi. Koristelemattomissa astian paloissa on sisäpinnalla vaalea saviliete, minkä vuoksi ne poikkeavat alueen 2 keramiikasta.

DG864:89. Yleiskuva alueen 2 koillisosan asumuspainanteista. Länsiluoteesta. Kuva Katja Vuoristo.

Ison soikean painanteen lounaispuolella on neljä hieman pienempää pyöreähköä asumuspainannetta (kolme painanteista n. 10 x 10 m ja yksi n. 7,5 x 6 m) ja yksi pieni painanne. Nämä sijoittuvat osittain seuraavan terassitasanteen päälle. Muutama painanteista erottuu heikosti. Näistä yhdestä löytyi laikutusalueelta kvartsi-iskos ja lisäksi keskimmäiseen painanteeseen tehtiin yksi koekuoppa (AC), josta löytyi heti ensimmäisestä kaivauserroksesta saviastian paloja ja kvartsi-iskoksia. Kuopan kaivaminen jätettiin tasoon 2, koska painanteen todettiin olevan asumuksen pohja. Painanteen luoteispuolella

terassialueen päällä sijaitsee vielä yksi pyöreähkö painanne (12 x 15 m), jota ympäröi massiiviset vallit. Painanteen vieressä on kaksi korsun pohjaa, minkä vuoksi painanteen sisään tehtiin koekuoppa (AA), jonka avulla voitiin varmistaa, että kyseessä oli todella asumuksenpohja eikä toiseen maailmansotaan liittyvä rakenne. Koekuopasta tuli esiin heti huuhtoutumiskerroksen jälkeen nokimaata ja pintakerroksista löytyi saviastian paloja sekä kvartsi-iskoksia. Koekuopan kaivaminen jätettiin tasoon 2, koska löytöjen perusteella voitiin todeta, että kyseessä oli kivikautinen asumuksenpohja.

*DG864:95. Koekuoppa AC tasossa 2. Eteläkaakosta.
Kuva Katja Vuoristo.*

*DG864:96. Koekuoppa AA tasossa 2. Etelästä.
Kuva Katja Vuoristo.*

Edellä mainituista asumuspainanteista noin 30 m etelään on kivikkoisemmassa maastossa vielä kaksi painannetta eri tasanteilla, jotka erottuvat hyvin heikosti. Alimmassa eli isommassa painanteessa (13 x 15 m) erottui kuitenkin mahdollista tummanruskeaa likamaata sorapohjalla ja ylemmästä kivien ympäröimästä painanteesta (5 x 6 m) löytyi revityn kannon kohdalta pieni kvartsi-iskos.

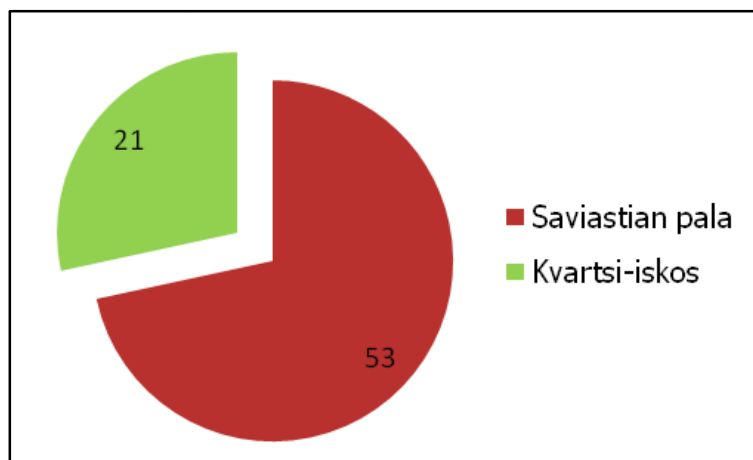
Asumuspainanteisiin tehtyjen kahden koekuopan lisäksi terassiniemekkeelle tehtiin kaksi koekuoppaa (AB–AC) sekä heti painanteiden löydyttyä kaksi lapionpistoa. Toinen lapionpisto tehtiin koillisreunan kaakkoisimpaan painanteeseen ja kuopasta löytyi heti yksi kvartsi-iskos. Lisäksi kuopan vierestä löydettiin myöhemmin yksi saviastian pala. Koekuopat AB ja AD sijaitsivat asumuspainanteiden pohjoispuolella niemekkeen koillisosassa kahdella eri tasanteella. Näillä alueilla ei havaittu enää merkkejä likamaasta ja maaperän todettiin muuttuvan karkeammaksi soransekaiseksi hiekaksi. Alueen 2 koekuoppien tarkemmat tiedot käyvät ilmi oheisesta taulukosta.

Koekuoppa Alue 2	Havainnot	Koekuoppa Alue 2	Havainnot
AA	0,5 x 0,5 m. Koekuoppa tehty läntisimpään isoon ja pyöreään painanteeseen. 5 cm paksun turpeen alla 2–3 cm paksu huuhtoutumiskerros, jonka alta tulee nokinen harmaa likamaa. Tasossa 2 nokinen likamaa koekuopan keskellä ja sen vieressä on hieman punertavaa likamaata. Reunoilla kellanruskea hieno hiekka. Jätetty tasoon 2. Löydöt kerroksista 0–1 (saviastianpaloja ja kvartsi-iskoksia). Lounaiskulman koordinaatit 6722438,50/3453339,63.	AB	0,5 x 0,5 m, syvyys n. 30 cm. Tehty niemekkeen koillisosaan alueelle, jossa ei painanteita. Turve 2–4 cm, alla 3–5 paksu huuhtoutumiskerros, jonka alta tulee rikastumiskerros. Alla puhdas soransekainen pohjahiekka. Ei löytöjä. Lounaiskulman koordinaatit 6722484,15/3453363,19.
AC	0,5 x 0,5 m. Tehty heikosti erottuvaan painanteeseen. Turve 5–8 cm. Jätetty tasoon 2, jossa osittain punertavaksi värjäätynyt huuhtoutumiskerros ja pohjoiskulmassa tumma punertavanruskea likamaa. Löydöt kerroksesta 1 (saviastianpaloja ja kvartsi-iskos). Eteläkulman koordinaatit 6722433,38/3453355,43..	AD	0,5 x 0,5 m, syvyys n. 30 cm. Tehty niemekkeen koillisosaan alueelle, jossa ei painanteita. Turve 5 cm, alla 4–8 cm paksu huuhtoutumiskerros, jonka alta tulee puhdas soransekainen pohjahiekka. Ei löytöjä. Lounaiskulman koordinaatit 6722468,35/3453351,22.

Koekuoppien lisäksi alueelta 2 kerättiin talteen löytöjä paikoilta, joista turve oli käännetty. Löytöjen joukossa on yksi koristelematon saviastian reunapala. Saviastian paloissa esiintyy myös kynsi- ja uurrepainanteita sekä syviä viivapainanteita, joiden päät ovat hieman leveneviä. Osassa koristelemattomista paloista on ulkopinnalla merkkejä mustasta väristä ja osassa on sisäpinnalla vaalea saviliete. Joukossa on myös muutama kampaleima- ja kuoppapainanteinen pala. Saviastian palojen lisäksi alueelta 2 löytyi useita kvartsi-iskoksia.

DG864:90. Kuoppaleimapainanteilla koristeltu saviastian pala (KM 38244:534) alueen 2 asumuspainanteen laikutuskohdasta. Kuva Katja Vuoristo.

Alueen 2 löytöjen määrä kappaleittain.

4. Yhteenveto

Virolahden Karpankankaalla tehtiin syksyllä 2009 kahden viikon pituinen koekaivaus, koska alkukesästä paikalta oli löytynyt kivikautinen asuinpaikka valtatie 7 uuden moottoritien inventoinnin yhteydessä. Suunniteltu moottoritie kulki suoraan asuinpaikan poikki, minkä vuoksi paikalla suoritettiin heti samana vuotena koetutkimuksia. Kaivausten tarkoituksena oli selvittää muinaisjäännöksen laajuus, säilyneisyys sekä kulttuurikerrosten paksuus mahdollisia jatkotutkimuksia varten. Koekaivaukset kustansi muinaismuistolain mukaan rakennuttaja eli Tiehallinnon Kaakkois-Suomen tiepiiri.

Koekaivauksissa tehtiin yhteensä 30 koekuoppaa, jotka olivat kooltaan 0,5 ja 1 m². Suurin osa koekuopista kaivettiin puhtaaseen pohjamaahan saakka, mutta muutama kuoppa jätettiin kesken ja peiteltiin, kun oli varmistunut että kyseessä oli asumuspainanne. Lisäksi myös koekuopasta B esiin tullut liesikiveys jätettiin purkamatta. Suurin osa koekuopista tehtiin alueelle 1 eli peltotien vieressä olevalle terassitasanteelle ja alueelle 2, joka sijaitsee pienen kallionyppylän itäpuolen terassiniemekkeellä, tehtiin vain muutama koekuoppa. Muinaisjäännösalueen todettiin jatkuvan alueelle 2 vasta aivan kaivausten loppuvaiheessa, minkä vuoksi sinne ei ehditty tehdä montaa koekuoppaa. Alue ehdittiin kuitenkin kartoittaa ja paikalta saatiin talteen myös irtolöytöjä, joten muinaisjäännöksen laajuudesta saatiin myös siellä hyvä kuva.

Jo kesän 2009 inventoinnissa oli Karpankankaalla havaittu muutamia maastossa erottuvia pyöreähköjä painanteita, joiden oletettiin olevan kivikautisia asumuspainanteita. Syksyn koekaivauksissa kävi ilmi, että asumuspainanteita oli huomattavasti aiemmin havaittua enemmän, sillä paikalla todettiin olevan yhteensä 22 painannetta. Näistä 13 sijaitsee kallion itäpuolen terassitasanteella ja 9 peltotien viereisellä terassilla. Kyseiset alueet eroavat toisistaan korkeutensa perusteella, sillä isompi asumuspainannekokonaisuus on 16–18 m mpy ja pienempi kokonaisuus on 18–20 m mpy. Asuinpaikkojen sijaintien perusteella voidaan päätellä, että kyseessä on kaksi eriaikaista asutusvaihetta. Tähän viittaavat myös eroavaisuudet keramiikassa.

Paikalla tehdyn inventoinnin perusteella voitiin olettaa, että paikalta tulisi runsaasti löytöjä koekaivausten yhteydessä. Löytöjen luetteloinnissa taltiointiin 539 alanumeroa, joihin kuului yhteensä 1793 esineen palaa. Löydöistä noin 9/10 on saviastian paloja ja lopuista suurin osa on kvartsi- pii- ja muita kivilaji-iskoksia. Lisäksi joukossa on myös hieman palanutta luuta, yksi piinuolenkärki ja muutama mahdollinen kivesineen katkelma ja pari palaa palanutta savea. Keramiikan koristelussa ja valmistuksessa on nähtävissä eroja kahden asumuspainannealueen välillä. Peltotien ympäristössä eli alueella 1 esiintyy enemmän tyyppillisen kampakeramiikan koristeaihteita, kuten kampaleimoja joko viistoissa riveissä tai kulmaviiva-aiheisissa vyöhykkeissä. Kuoppaleimapainanteet ovat usein omissa vyöhykkeissään kampaleimojen vieressä. Lisäksi alueelta 1 on verkkoaiheisia astianpaloja sekä pistemäisillä ja pykälämäisillä painanteilla koristeltuja paloja. Keramiikka-astioiden reunat ovat koristeltuja. Sen sijaan alueelta 2 löydetyn reunapalan päällinen on koristelematon. Lisäksi alueelta on kampaleimojen ohella

erilaisia kynsileimapainanteita ja palkkimaisia viivapainanteita sekä myös pelkästään kuoppaleimapainanteilla koristeltu suurehko pala. Monissa keramiikan paloissa on lisäksi myös vaalea saviliete sisäpuolella, millaista ei alueen 1 saviastianpaloissa ole. Vaikka alueelta 2 onkin huomattavasti vähemmän saviastianpaloja, niin koristelun perusteella näyttäisi siltä, että alue 2 on aluetta 1 nuorempi ja se ajoittuisi siten myöhäiskampakeramiikan aikaan (3600–3200 eKr.), kun taas alue 1 ajoittuu ainakin pääasiassa tyypillisen kampakeramiikan aikaan (3900–3400 eKr.). Asuinpaikkojen eriaikaisuutta tukevat myös eroavaisuudet muinaisissa rantakorkeuksissa. Kyseessä ei kuitenkaan ole välttämättä selkeä katkos asutuksessa, sillä alueen 2 asumuspainanteet sijaitsevat neljällä eri korkeudella sijaitsevalla kapealla terassitasanteella eli muinaisrantatörmällä. On todennäköistä, että nämä ovat olleet asuttuina eri aikoina ja asutus on siirtynyt alemmas sitä mukaa kuin merenpinta on laskenut. Siten alueen 2 ylin asumuspainanne on ollut jo kutakuinkin samalla korkeudella kuin alueen 1 alimmat painanteet.

DG864:98. Alue 2, läntisin eli ylin asumuspainanne. Kuvan keskellä erottuu painanteen korkeat vallit. Vallin päällä Tuija Väisänen takymetrin kanssa. Eteläkaakosta. Kuva Katja Vuoristo.

Karpankankaan kivi-kautisen asuinpaikan koekaivauksissa selvisi, että kyseessä on huomattava muinaisjäänös, joka ulottui laajahkolle alueelle. Karpankankaan asumuspainanteiden todettiin sijaitsevan kolmea painannetta lukuun ottamatta aivan suunnitellulla moottoritienlinjalla tai tielinjan suoja-alueella, mikä merkitsisi sitä, että mikäli tielinja rakennettaisiin suunnitellulle väylälle, tulisi lähes koko muinaisjäänösalue tutkia sitä ennen. Kyseessä on kuitenkin merkittävä muinaisjäänöskohde, jonka säilyminen tulisi taata tulevaisuudessakin. Tämän vuoksi tielinjalle tulisi esittää uusi linjavaihtoehto Karpankankaan asuinpaikan kohdalla. Tätä suunniteltaessa on kuitenkin hyvä ottaa huomioon, että lähimmät tunnetut muinaisjäänöskohteet sijaitsevat vain noin 500 metrin päässä Karpankankaasta.

Lähteet

Painamattomat lähteet

Lagerstedt, John 2009. Vaalimaa, VT7 tiesuunnitelma-alueen sotahistoriallisten kohteiden inventointi. Museoviraston rakennushistorian osaston arkisto.

Vuoristo, Katja 2009. Hamina – Virolahti 2009. Valtatien 7 tielinjan inventointi välillä Hamina – Vaalimaa 15.–19.6.2009. Museoviraston arkeologian osaston topografinen arkisto.

Painetut lähteet

Miettinen, Arto 2002. Relative Sea Level Changes in the Eastern Part of the Gulf of Finland during the Last 8000 Years. *Annales Academiae Scientiarum Fennicae Geologica-Geographica* 162. Helsinki.

Miettinen, Timo 1998. Kymenlaakson esihistoriaa. Kymenlaakson maakuntamuseon julkaisuja no 26. Kotka.

Nordenstreng, Sigurd & Halila, Aimo 1974. Haminan historia I. Ruotsin vallan aika (v:een 1742). Hamina.

Raike, Eeva & Schulz, Eeva-Liisa 2004. "Ankkapurha ja ympäristö." *Ammoin Ankkapurhassa. Kymenlaaksossa kivikaudella.* Helsinki.

Saarnisto, Matti 2004. "Muinainen Kymijoki." *Ammoin Ankkapurhassa. Kymenlaaksossa kivikaudella.* Helsinki.

Internet -lähteet

Wikipedia, Vapaa tietosanakirja, 13.3.2009

<http://fi.wikipedia.org/wiki/Kymijoki>

Itämeri pintaa syvemmältä. Aaltojen alla. 13.3.2009

<http://www.aaltojenalla.fi>

Digitaalikuvaluettelo

Kuvan numero	Aihe	Kuvaaja
DG864:1	Karpankangas yleiskuva. Kaakosta.	Katja Vuoristo
DG864:2	Koekuoppa E tasossa 2. Etelästä.	Hanna Kelola-Mäkeläinen
DG864:3	Koekuoppa C tasossa 2. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:4	Työkuva. Hanna Kelola-Mäkeläinen ja Mikko Kannari työntouhussa. Lännestä.	Katja Vuoristo
DG864:5	Työkuva. Koekuoppia kaivetaan. Koillisesta.	Katja Vuoristo
DG864:6	Koekuoppa D tasossa 2. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:7	Koekuoppa C tasossa 4. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:8	Koekuoppa B tasossa 3. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:9	Koekuoppa C tasossa 5. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:10	Koekuoppa E tasossa 2. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:11	Koekuoppa C tasossa 6. Etelästä.	Hanna Kelola-Mäkeläinen
DG864:12	Koekuoppa E, keramiikkaa kerroksessa 3. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:13	Koekuoppa E, keramiikkaa kerroksessa 3. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:14	Koekuoppa C tasossa 8. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:15	Koekuoppa D tasossa 4. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:16	Koekuoppa D tasossa 4. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:17	Koekuoppa E tasossa 3. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:18	Koekuoppa A, eteläprofiili. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
DG864:19	Koekuoppa C tasossa 9. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:20	Koekuoppa F tasossa 2. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:21	Koekuoppa D tasossa 4. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:22	Koekuoppa N tasossa 0. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:23	Työkuva. Koekuopan E löytöjä mitataan takymetrilla.	Katja Vuoristo
DG864:24	Koekuoppa C tasossa 12. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:25	Koekuoppa B tasossa 5. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:26	Koekuoppa I, itäprofiili. Lännestä.	Katja Vuoristo
DG864:27	Koekuoppa M tasossa 2. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:28	Koekuoppa M tasossa 3. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:29	Koekuoppa C, pohjoisprofiili. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:30	Koekuoppa E keramiikkaa kerroksessa 3. Lännestä.	Katja Vuoristo
DG864:31	Koekuoppa E keramiikkaa kerroksessa 3. Lännestä.	Katja Vuoristo
DG864:32	Koekuoppa F eteläprofiili. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
DG864:33	Koekuoppa M tasossa 4. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:34	Työkuva. Mikael Nyholm kaivaa koekuoppaa E. Kaakosta.	Katja Vuoristo
DG864:35	Työkuva. Takymetrimittausta.	Katja Vuoristo
DG864:36	Koekuoppa K, pohjoisprofiili. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:37	Koekuoppa E tasossa 4. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:38	Koekuoppa N tasossa 3. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:39	Koekuoppa B tasossa 6. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:40	Koekuoppa M, eteläprofiili. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo

DG864:41	Koekuoppa N, pohjoisprofiili. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:42	Koekuoppa O, eteläprofiili. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
DG864:43	Koekuoppa D, länsiprofiili. Idästä.	Katja Vuoristo
DG864:44	Koekuoppa J tasossa 2. Etelästä.	Hanna Kelola-Mäkeläinen
DG864:45	Koekuoppa J tasossa 2. Etelästä.	Hanna Kelola-Mäkeläinen
DG864:46	Koekuoppa B tasossa 7. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:47	Koekuoppa B tasossa 7. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:48	Koekuoppa E tasossa 5. Lännestä.	Katja Vuoristo
DG864:49	Koekuoppa J tasossa 3. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:50	Koekuoppa G tasossa 2. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
DG864:51	Koekuoppa H, eteläprofiili. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
DG864:52	Koekuoppa L, pohjoisprofiili. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:53	Koekuoppa B tasossa 8. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:54	Koekuoppa B, liesi koilliskulmassa. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:55	Koekuoppa E tasossa 6. Lännestä.	Katja Vuoristo
DG864:56	Yleiskuva alueesta 1. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:57	Painanne alueen luoteisosassa. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
DG864:58	Koekuoppa J tasossa 4. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:59	Koekuoppa B, länsiprofiili. Idästä.	Katja Vuoristo
DG864:60	Koekuoppa B, pohjoisprofiili. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:61	Koekuoppa P tasossa 2. Lännestä.	Katja Vuoristo
DG864:62	Koekuoppa E tasossa 7. Lännestä.	Katja Vuoristo
DG864:63	Koekuoppa G tasossa 3. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
DG864:64	Koekuoppa J, länsiprofiili. Idästä.	Katja Vuoristo
DG864:65	Koekuoppa G tasossa 4. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
DG864:66	Koekuoppa Q tasossa 2. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:67	Koekuoppa G tasossa 5. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
DG864:68	Koekuoppa P tasossa 3. Lännestä.	Katja Vuoristo
DG864:69	Koekuoppa E, eteläprofiili. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
DG864:70	Koekuoppa E, itäprofiili. Lännestä.	Katja Vuoristo
DG864:71	Yleiskuva alueen 1 asumuspainanteista. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:72	Koekuoppa T, länsiprofiili. Idästä.	Katja Vuoristo
DG864:73	Koekuoppa U tasossa 2. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:74	Koekuoppa V, länsiprofiili. Idästä.	Katja Vuoristo
DG864:75	Koekuoppa S, eteläprofiili. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
DG864:76	Koekuoppa U tasossa 3. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:77	Koekuoppa P tasossa 4. Lännestä.	Katja Vuoristo
DG864:78	Koekuoppa G tasossa 6. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
DG864:79	Koekuoppa R, eteläprofiili. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
DG864:80	Koekuoppa U, pohjoisprofiili. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:81	Koekuoppa G tasossa 7. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
DG864:82	Koekuoppa Y tasossa 2. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
DG864:83	Koekuoppa G, eteläprofiili. Pohjoisesta.	Hanna Kelola-Mäkeläinen

DG864:84	Koekuoppa W, eteläprofiili. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
DG864:85	Koekuoppa X itäprofiili. Lännestä.	Katja Vuoristo
DG864:86	Koekuoppa Z eteläprofiili. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
DG864:87	Koekuoppa P tasossa 5. Lännestä.	Katja Vuoristo
DG864:88	Yleiskuva alueen 2 painanteista. Koillisesta.	Katja Vuoristo
DG864:89	Yleiskuva alueen 2 itäreunassa sijaitsevista kolmesta painanteesta. Länsiluoteesta.	Katja Vuoristo
DG864:90	Kuoppakoristeista keramiikkaa alueen 2 asumuspainanteista.	Katja Vuoristo
DG864:91	Alueen 2 kolmen peräkkäisen painanteen kaakkoisin painanne. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:92	Yleiskuva alueen 2 painanteista. Lounaasta.	Katja Vuoristo
DG864:93	Koekuoppa Y, eteläprofiili. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
DG864:94	Koekuoppa P, länsiprofiili. Idästä.	Katja Vuoristo
DG864:95	Koekuoppa AC tasossa 2. Eteläkaakosta.	Katja Vuoristo
DG864:96	Koekuoppa AA tasossa 2. Etelästä.	Katja Vuoristo
DG864:97	Yleiskuva alueen 2 asumuspainanteista. Lounaasta.	Katja Vuoristo
DG864:98	Läntisin asumuspainanne alueella 2. Eteläkaakosta.	Katja Vuoristo
DG864:99	Koekuoppa AD, eteläprofiili. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
DG864:100	Koekuoppa AB, eteläprofiili. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
DG864:101	Kulmaviiva-aiheisia saviastian reuna- ja kylkipaloja koekuopasta E. KM 38244:151.	Katja Vuoristo
DG864:102	Saviastian kampaleimakoristeinen reunapala (KM38244:366) ja verkkokuvioinen kylkipala (KM38244:352).	Katja Vuoristo
DG864:103	Suiponsoikea piinuolenkärki (KM 38244:109) koekuopasta D.	Katja Vuoristo

Mustavalkonegatiiviluettelo

Kuvan numero	Aihe	Kuvaaja
F145790:1	Karpankangas yleiskuva. Kaakosta.	Katja Vuoristo
F145790:2	Karpankangas yleiskuva. Kaakosta.	Katja Vuoristo
F145790:3	Koekuoppa E tasossa 2. Etelästä.	Hanna Kelola-Mäkeläinen
F145790:4	Koekuoppa C tasossa 2. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:5	Työkuva. Hanna Kelola-Mäkeläinen ja Mikko Kannari työntouhussa. Lännestä.	Katja Vuoristo
F145790:6	Työkuva. Koekuoppia kaivetaan. Koillisesta.	Katja Vuoristo
F145790:7	Koekuoppa D tasossa 2. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:8	Koekuoppa B tasossa 3. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:9	Koekuoppa C tasossa 5. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:10	Koekuoppa E tasossa 2. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:11	Koekuoppa C tasossa 6. Etelästä.	Hanna Kelola-Mäkeläinen
F145790:12	Koekuoppa E, keramiikkaa kerroksessa 3. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:13	Koekuoppa E, keramiikkaa kerroksessa 3. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:14	Koekuoppa C tasossa 8. Etelästä.	Katja Vuoristo

F145790:15	Koekuoppa D tasossa 4. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:16	Koekuoppa E tasossa 3. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:17	Koekuoppa A, eteläprofiili. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
F145790:18	Koekuoppa C tasossa 9. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:19	Koekuoppa F tasossa 2. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:20	Koekuoppa D tasossa 4. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:21	Koekuoppa N tasossa 0. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:22	Koekuoppa C tasossa 12. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:23	Koekuoppa B tasossa 5. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:24	Koekuoppa I, itäprofiili. Lännestä.	Katja Vuoristo
F145790:25	Koekuoppa M tasossa 2. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:26	Koekuoppa M tasossa 3. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:27	Koekuoppa C, pohjoisprofiili. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:28	Koekuoppa E keramiikkaa kerroksessa 3. Lännestä.	Katja Vuoristo
F145790:29	Koekuoppa E keramiikkaa kerroksessa 3. Lännestä.	Katja Vuoristo
F145790:30	Koekuoppa F eteläprofiili. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
F145790:31	Koekuoppa M tasossa 4. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:32	Koekuoppa K, pohjoisprofiili. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:33	Koekuoppa E tasossa 4. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:34	Koekuoppa N tasossa 3. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:35	Koekuoppa B tasossa 6. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:36	Koekuoppa M, eteläprofiili. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
F145790:37	Koekuoppa N, pohjoisprofiili. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:38	Koekuoppa O, eteläprofiili. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
F145790:39	Koekuoppa D, länsiprofiili. Idästä.	Katja Vuoristo
F145790:40	Koekuoppa J tasossa 2. Etelästä.	Hanna Kelola-Mäkeläinen
F145790:41	Koekuoppa B tasossa 7. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:42	Koekuoppa E tasossa 5. Lännestä.	Katja Vuoristo
F145790:43	Koekuoppa J tasossa 3. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:44	Koekuoppa G tasossa 2. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
F145790:45	Koekuoppa H, eteläprofiili. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
F145790:46	Koekuoppa L, pohjoisprofiili. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:47	Koekuoppa B tasossa 8. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:48	Koekuoppa B, liesi koilliskulmassa. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:49	Koekuoppa E tasossa 6. Lännestä.	Katja Vuoristo
F145790:50	Yleiskuva, panoraama 1/3. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:51	Yleiskuva, panoraama 2/3. Lounaasta.	Katja Vuoristo
F145790:52	Yleiskuva, panoraama 3/3. Lännestä.	Katja Vuoristo
F145790:53	Painanne alueen luoteisosassa. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
F145790:54	Koekuoppa J tasossa 4. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:55	Koekuoppa B, länsiprofiili. Idästä.	Katja Vuoristo
F145790:56	Koekuoppa B, pohjoisprofiili. Etelästä.	Katja Vuoristo

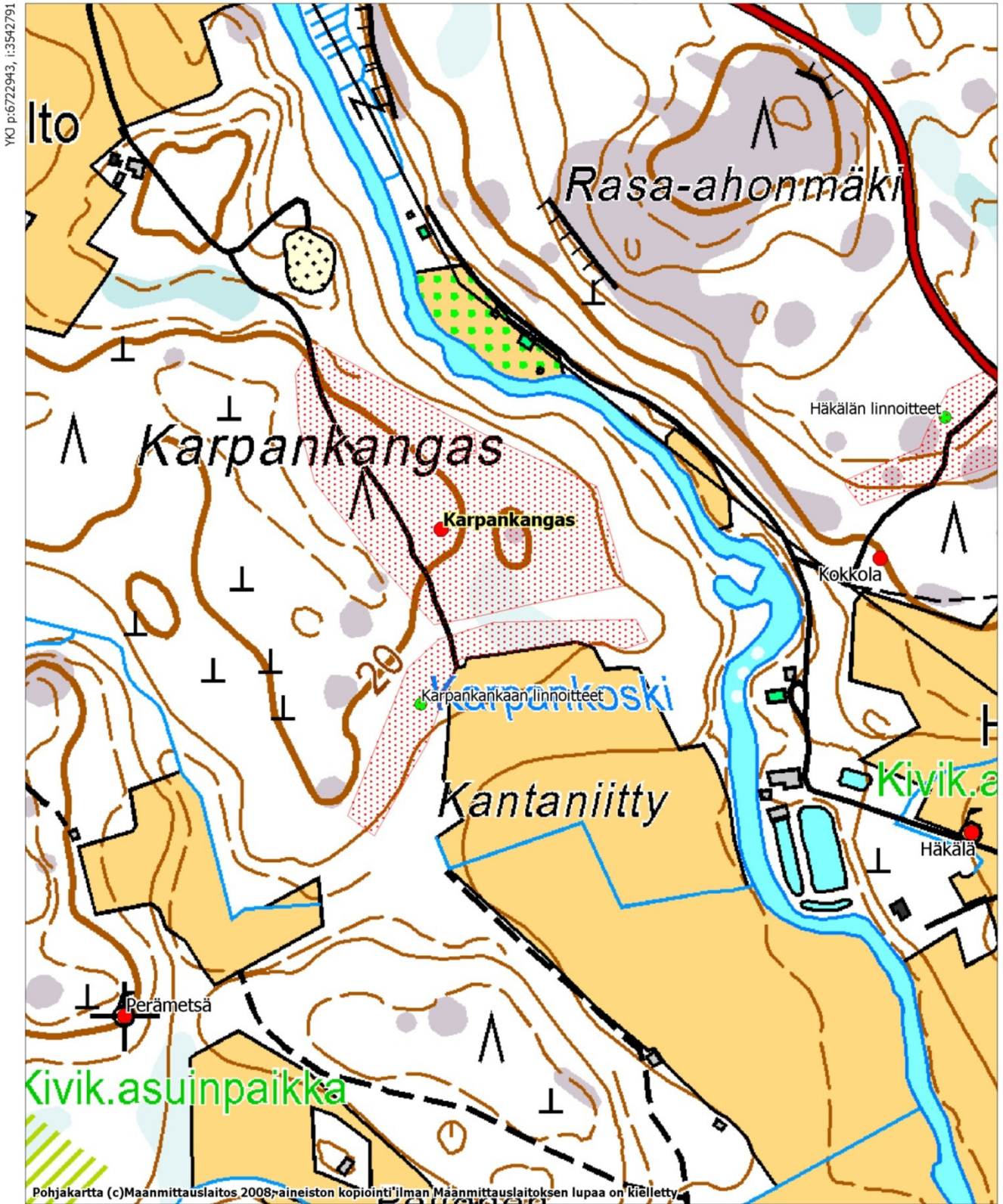
F145790:57	Koekuoppa P tasossa 2. Lännestä.	Katja Vuoristo
F145790:58	Koekuoppa E tasossa 7. Lännestä.	Katja Vuoristo
F145790:59	Koekuoppa G tasossa 3. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
F145790:60	Koekuoppa J, länsiprofiili. Idästä.	Katja Vuoristo
F145790:61	Koekuoppa G tasossa 4. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
F145790:62	Koekuoppa Q tasossa 2. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:63	Koekuoppa G tasossa 5. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
F145790:64	Koekuoppa P tasossa 3. Lännestä.	Katja Vuoristo
F145790:65	Koekuoppa E, eteläprofiili. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
F145790:66	Koekuoppa E, itäprofiili. Lännestä.	Katja Vuoristo
F145790:67	Yleiskuva asumuspainanteista. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:68	Koekuoppa T, länsiprofiili. Idästä.	Katja Vuoristo
F145790:69	Koekuoppa U tasossa 2. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:70	Koekuoppa V, länsiprofiili. Idästä.	Katja Vuoristo
F145790:71	Koekuoppa S, eteläprofiili. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
F145790:72	Koekuoppa U tasossa 3. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:73	Koekuoppa P tasossa 4. Lännestä.	Katja Vuoristo
F145790:74	Koekuoppa G tasossa 6. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
F145790:75	Koekuoppa R, eteläprofiili. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
F145790:76	Koekuoppa U, pohjoisprofiili. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:77	Koekuoppa G tasossa 7. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
F145790:78	Koekuoppa Y tasossa 2. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
F145790:79	Koekuoppa G, eteläprofiili. Pohjoisesta.	Hanna Kelola-Mäkeläinen
F145790:80	Koekuoppa W, eteläprofiili. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
F145790:81	Koekuoppa X itäprofiili. Lännestä.	Katja Vuoristo
F145790:82	Koekuoppa Z eteläprofiili. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
F145790:83	Koekuoppa P tasossa 5. Lännestä.	Katja Vuoristo
F145790:84	Koekuoppa Y, eteläprofiili. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
F145790:85	Koekuoppa P, länsiprofiili. Idästä.	Katja Vuoristo
F145790:86	Koekuoppa AC tasossa 2. Eteläkaakosta.	Katja Vuoristo
F145790:87	Koekuoppa AA tasossa 2. Etelästä.	Katja Vuoristo
F145790:88	Yleiskuva alueen 2 asumuspainanteista. Panoraama 1/3. Lounaasta.	Katja Vuoristo
F145790:89	Yleiskuva alueen 2 asumuspainanteista. Panoraama 2/3. Lounaasta.	Katja Vuoristo
F145790:90	Yleiskuva alueen 2 asumuspainanteista. Panoraama 3/3. Lounaasta.	Katja Vuoristo
F145790:91	Yleiskuva alueen 2 asumuspainanteista. Lounaasta.	Katja Vuoristo
F145790:92	Läntisin asumuspainanne alueella 2. Eteläkaakosta.	Katja Vuoristo
F145790:93	Koekuoppa AD, eteläprofiili. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo
F145790:94	Koekuoppa AB, eteläprofiili. Pohjoisesta.	Katja Vuoristo

Karttaluettelo

Karttatyppi	Alue	Mittakaava	Piirtäjä	Koko	Sivu
Peruskarttaote 304402 Vaalimaa		1:5000			30
Yleiskartta 1	Asumuspainanteet ja yleissuunnitelman mukainen tielinja	1:1000	Hanna Kelola-Mäkeläinen	A3	31
Yleiskartta 2	Alue 1	1:500	Hanna Kelola-Mäkeläinen	A3	32
Yleiskartta 3	Alue 2	1:500	Hanna Kelola-Mäkeläinen	A3	33
Tasokartta	Koekuoppa B, taso 4	1:10	Hanna Kelola-Mäkeläinen	A4	34
Tasokartta	Koekuoppa B, taso 5	1:10	Hanna Kelola-Mäkeläinen	A4	35
Tasokartta	Koekuoppa B, taso 6	1:10	Hanna Kelola-Mäkeläinen	A4	36
Tasokartta	Koekuoppa B, taso 7	1:10	Hanna Kelola-Mäkeläinen	A4	37
Tasokartta	Koekuoppa B, taso 8/pohja	1:10	Hanna Kelola-Mäkeläinen	A4	38
Profiilikartta	Koekuoppa B, länsiprofiili	1:10	Hanna Kelola-Mäkeläinen	A4	39
Profiilikartta	Koekuoppa B, pohjoisprofiili	1:10	Hanna Kelola-Mäkeläinen	A4	40
Profiilikartta	Koekuoppa C, pohjoisprofiili	1:10	Hanna Kelola-Mäkeläinen	A4	41
Tasokartta	Koekuoppa D, taso 6	1:10	Hanna Kelola-Mäkeläinen	A4	42
Tasokartta	Koekuoppa D, taso 7	1:10	Hanna Kelola-Mäkeläinen	A4	43
Profiilikartta	Koekuoppa D, länsiprofiili	1:10	Hanna Kelola-Mäkeläinen	A4	44
Tasokartta	Koekuoppa E, taso 2	1:10	Hanna Kelola-Mäkeläinen	A4	45
Tasokartta	Koekuoppa E, taso 3	1:10	Hanna Kelola-Mäkeläinen	A4	46
Tasokartta	Koekuoppa E, taso 4	1:10	Hanna Kelola-Mäkeläinen	A4	47
Tasokartta	Koekuoppa E, taso 5	1:10	Hanna Kelola-Mäkeläinen	A4	48
Tasokartta	Koekuoppa E, taso 6	1:10	Hanna Kelola-Mäkeläinen	A4	49
Tasokartta	Koekuoppa E, taso 7/pohja	1:10	Hanna Kelola-Mäkeläinen	A4	50
Profiilikartta	Koekuoppa E, eteläprofiili	1:10	Hanna Kelola-Mäkeläinen	A4	51
Profiilikartta	Koekuoppa E, itäprofiili	1:10	Hanna Kelola-Mäkeläinen	A4	52
Tasokartta	Koekuoppa G, taso 5	1:10	Hanna Kelola-Mäkeläinen	A4	53
Tasokartta	Koekuoppa G, taso 6	1:10	Hanna Kelola-Mäkeläinen	A4	54
Tasokartta	Koekuoppa G, taso 7/pohja	1:10	Hanna Kelola-Mäkeläinen	A4	55
Profiilikartta	Koekuoppa G, eteläprofiili	1:10	Hanna Kelola-Mäkeläinen	A4	56
Tasokartta	Koekuoppa P, taso 3	1:10	Hanna Kelola-Mäkeläinen	A4	57
Tasokartta	Koekuoppa P, taso 4	1:10	Hanna Kelola-Mäkeläinen	A4	58
Tasokartta	Koekuoppa P, taso 5/pohja	1:10	Hanna Kelola-Mäkeläinen	A4	59
Profiilikartta	Koekuoppa P, länsiprofiili	1:10	Hanna Kelola-Mäkeläinen	A4	60

Kartat

Peruskarttaote 304402 Vaalimaa

MK 1:5000

YKJ p:6721893, i:3543641

Karpankankaan kivikautinen asuinpaikka on rajattu punaisella (kartan keskellä). Muinaisjäännöksen eteläpuolella sijaitseva punaisella rajattu kohde on toisen maailmansodan aikainen puolustusvarustus. Punaisella pisteellä merkityt kohteet ovat kivikautisia muinaisjäännöksiä.

VIROLAHTI KARPANKANGAS

Katja Vuoristo 2009

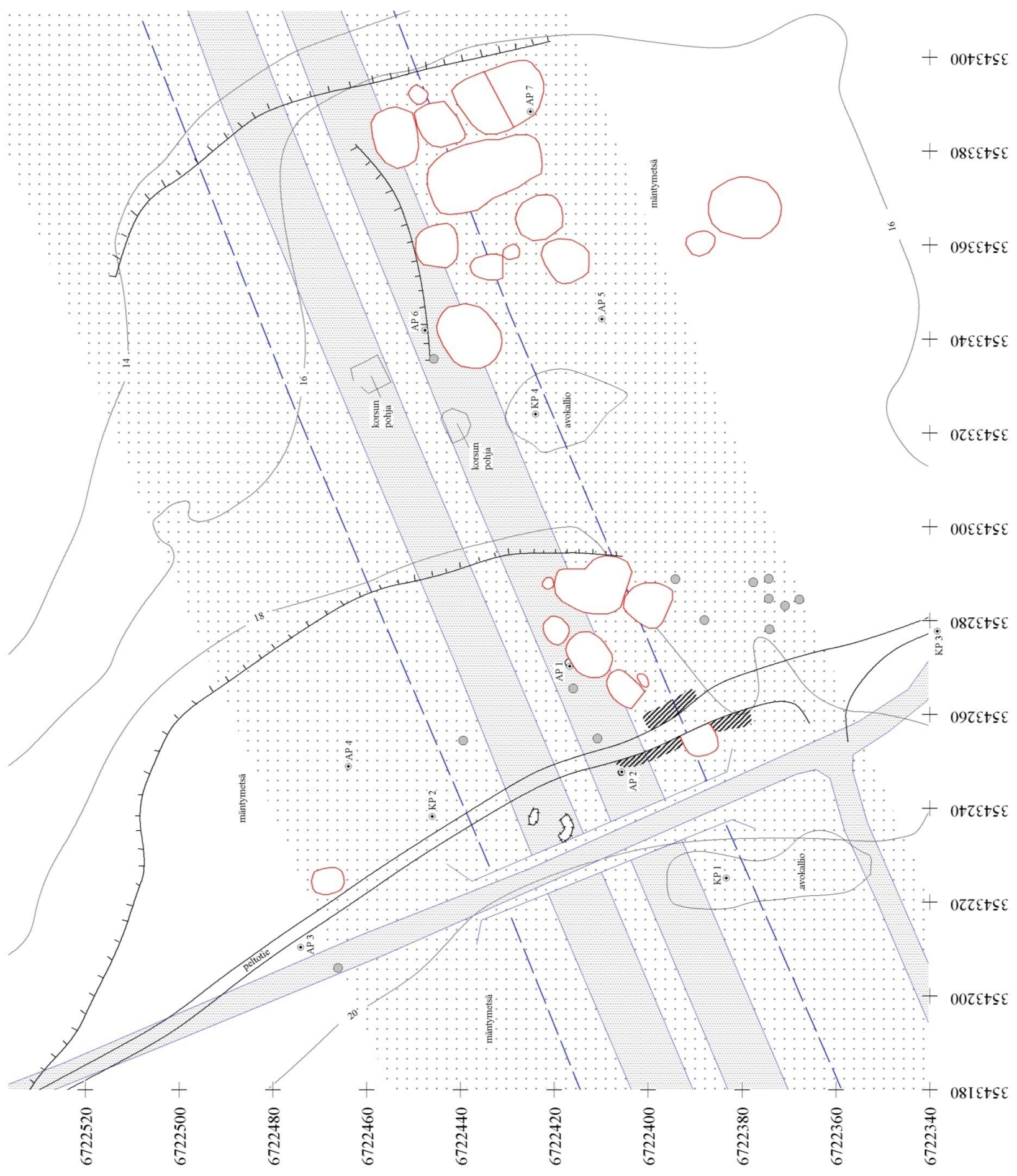
Yleiskartta 1 (koko muinaisjäännösalue)
 Asumuspainanteet ja yleissuunnitelman
 mukainen tielinja
 Digit. Hanna Kelola-Mäkeläinen

Mk 1:1000

20 m

- Asumuspainanne
- Alue, josta pintapöimintätyöt
- Toisen maailmansodan aikainen taistelukaivanto (potero)
- Toisen maailmansodan aikainen taistelukaivanto (juoksubautia)
- Siirtolohkare
- Terassi
- Tiehallinnon yleissuunnitelman mukainen tielinja
- Tielinjan suoja-alue
- Kiintopiste (KP) / apupiste (AP):
 KP 1: 21,04 m mpy
 KP 2: 19,78 m mpy
 KP 3: 17,49 m mpy
 KP 4: 18,96 m mpy
 AP 1: 20,18 m mpy
 AP 2: 20,26 m mpy
 AP 3: 20,29 m mpy
 AP 4: 19,76 m mpy
 AP 5: 19, 21 m mpy
 AP 6: 19,43 m mpy
 AP 7: 17,11 m mpy

VIROLAHTI KARPANKANGAS

Katja Vuoristo 2009

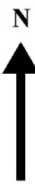
Yleiskartta 2

Alue 1

Digit. Hanna Kelola-Mäkeläinen

Mk 1:500

10 m

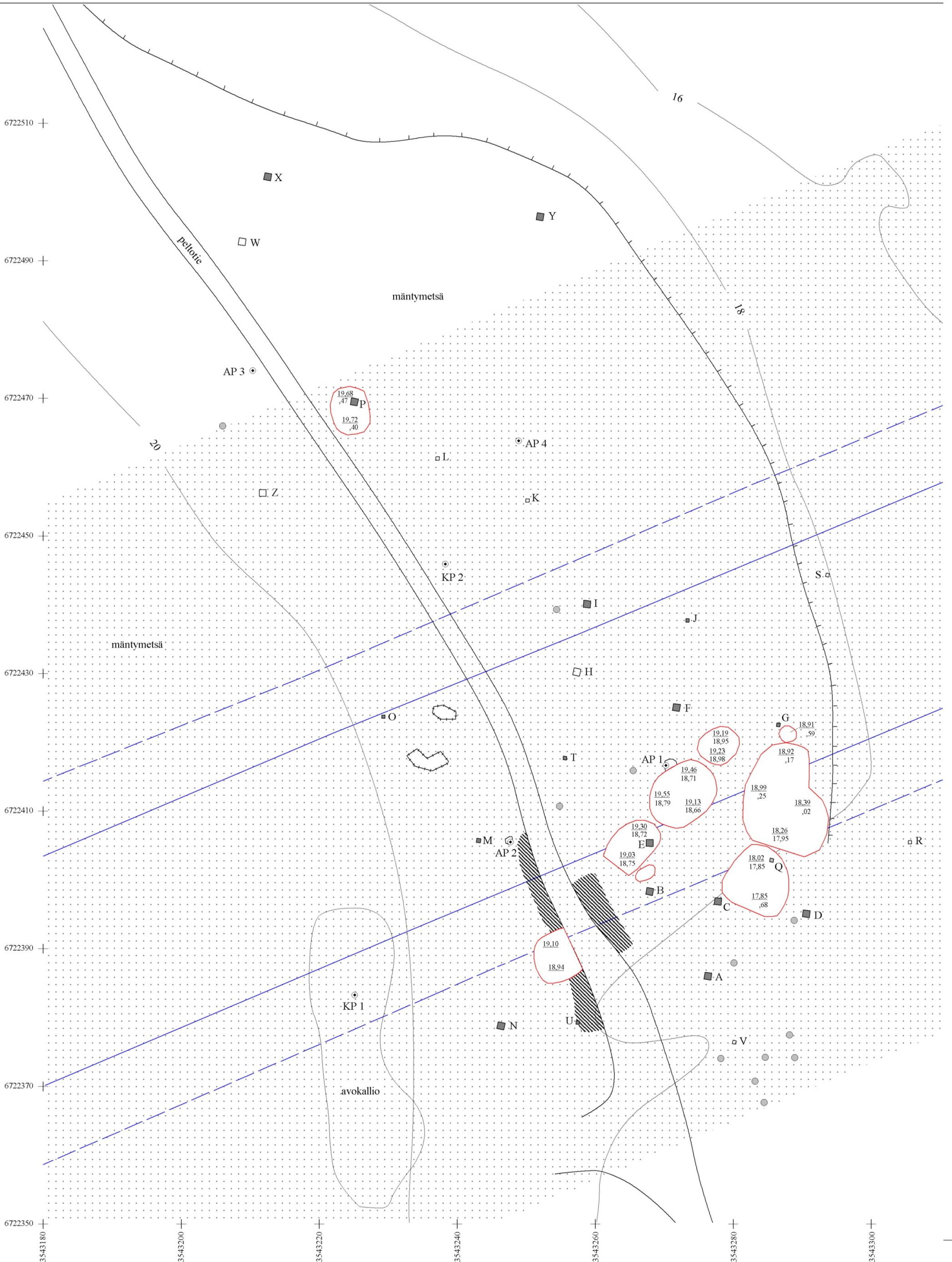

- Koekuoppa
- Koekuoppa, josta löytöjä
- Asumuspainanne
- ▨ Alue, josta pintapöimintälöytöjä
- Toisen maailmansodan aikainen taistelukaivanto (potero)

- Toisen maailmansodan aikainen taistelukaivanto (juoksuhaata)
- Siirtolohkare
- Terassi
- Tielinnoituksen yleissuunnitelman mukainen tielinja
- Tielinjan suoja-alue

19,47
18,95 Pinta- ja pohjakorkeudet m mpy

- Kiintopiste (KP) / apupiste (AP):
- KP 1: 21,04 m mpy
- KP 2: 19,78 m mpy
- AP 1: 20,18 m mpy
- AP 2: 20,26 m mpy
- AP 3: 20,29 m mpy
- AP 4: 19,76 m mpy

VIROLAHTI KARPANKANGAS

Katja Vuoristo 2009

Yleiskartta 3

Alue 2

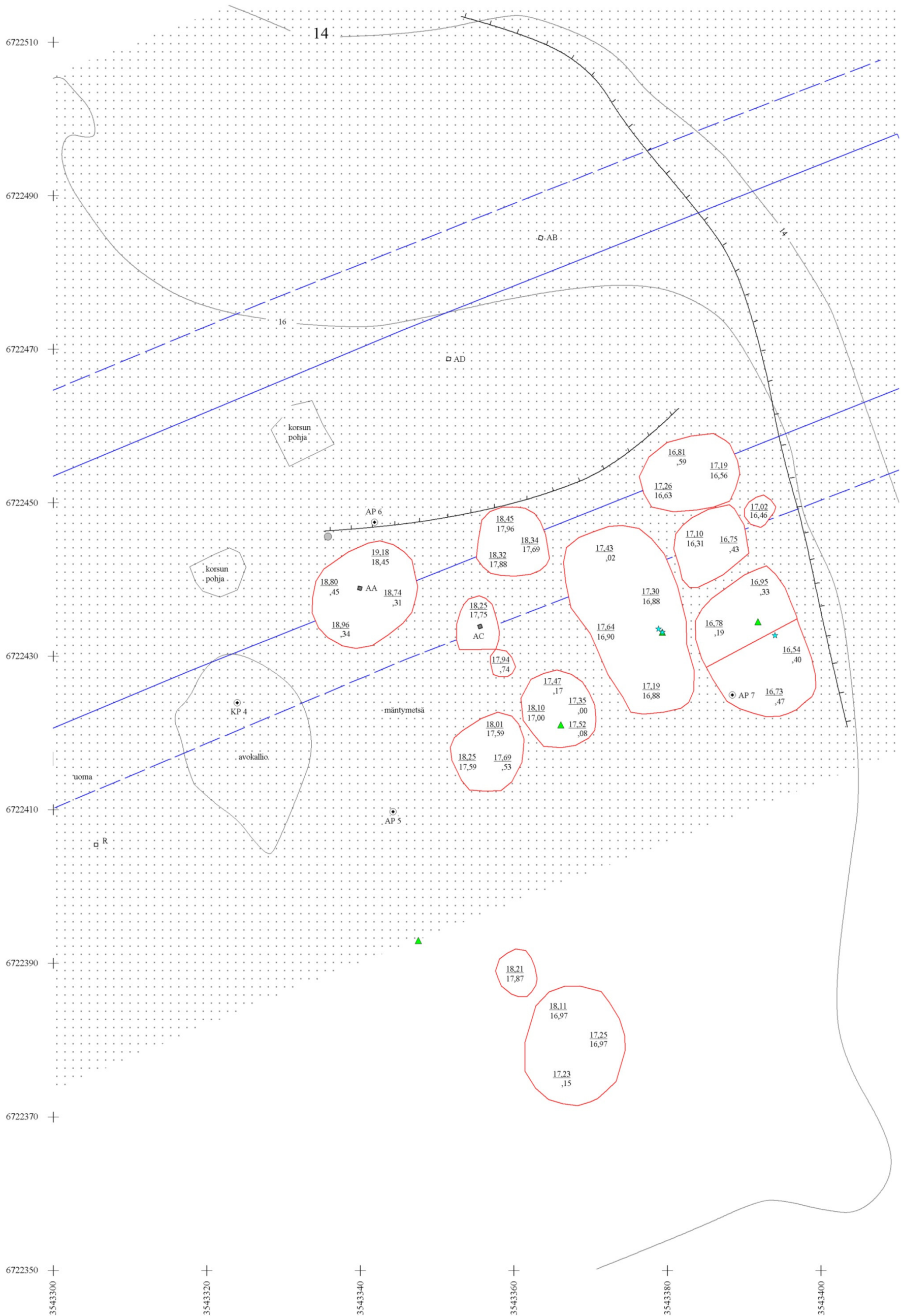
Digit. Hanna Kelola-Mäkeläinen

Mk 1:500

10 m

- Koekuoppa
- ▣ Koekuoppa, josta löytöjä
- Asumuspainanne
- Toisen maailmansodan aikainen taistelukaivanto (potero)
- Terassi
- Tielinnoituksen yleissuunnitelman mukainen tielinja
- Tielinjan suoja-alue
- ★ Keramiikka-astian pala
- ▲ Kvartsi-iskos
- ⊙ Kiintopiste (KP) / apupiste (AP):
 KP 4: 18,96 m mpy
 AP 5: 19,21 m mpy
 AP 6: 19,43 m mpy
 AP 7: 17,11 m mpy

VIROLAHTI KARPANKANGAS
Katja Vuoristo 2009

Tasokartta
 Koekuoppa B, taso 4
 Piirt. & digit. Hanna Kelola-Mäkeläinen

Mk 1:10

Nokimaa

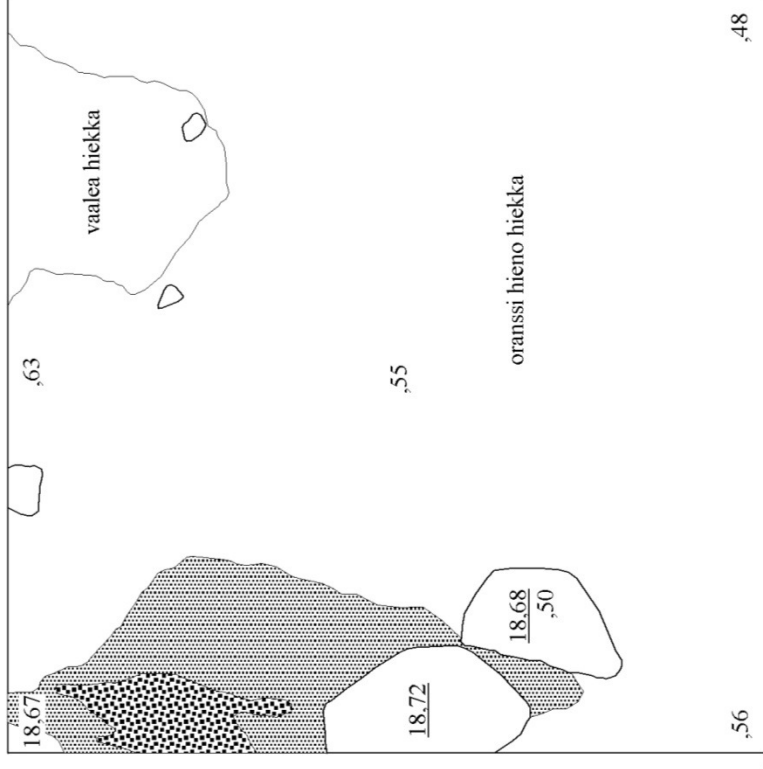
Harmaa hiilensekainen hiekka

Kivi

Korkeudet m mpy

6 722 397,69/3 543 267,34

VIROLAHTI KARPANKANGAS

Katja Vuoristo 2009

Tasokartta
Koekuoppa B, taso 5
Piirt. & digit. Hanna Kelola-Mäkeläinen

Mk 1:10

0,2 m

Punainen liikamaa

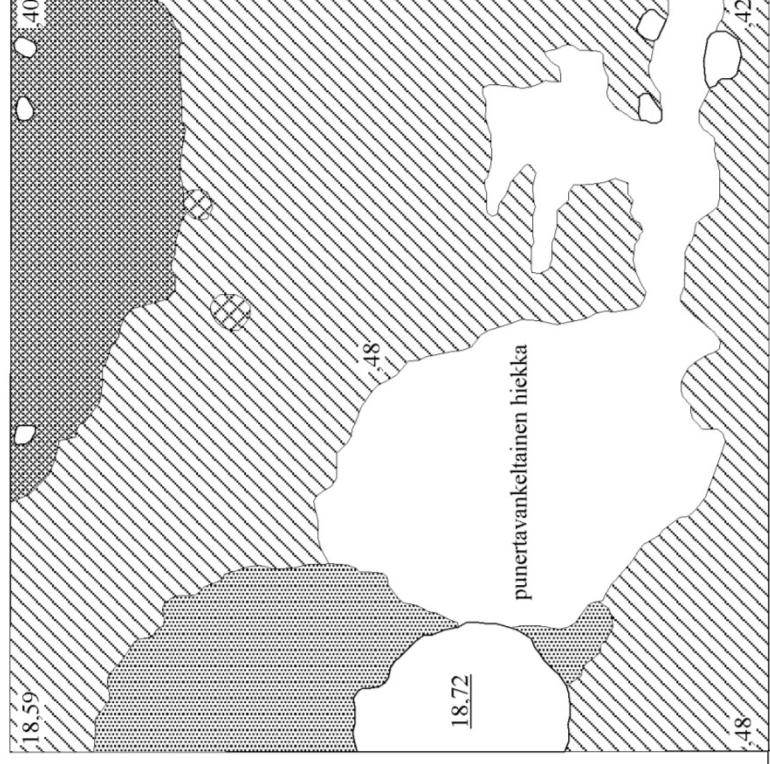
Vaaleanpunainen liikamaa

Ruskeanharmaa hiilensekainen liikamaa

Harmaa hiilensekainen hiekka

Kivi

Korkeudet m mpy

6 772 397,69/3 543 267,34

VIROLAHTI KARPANKANGAS
Katja Vuoristo 2009

Tasokartta
 Koekuoppa B, taso 6
 Piirt. & digit. Hanna Kelola-Mäkeläinen

Mk 1:10

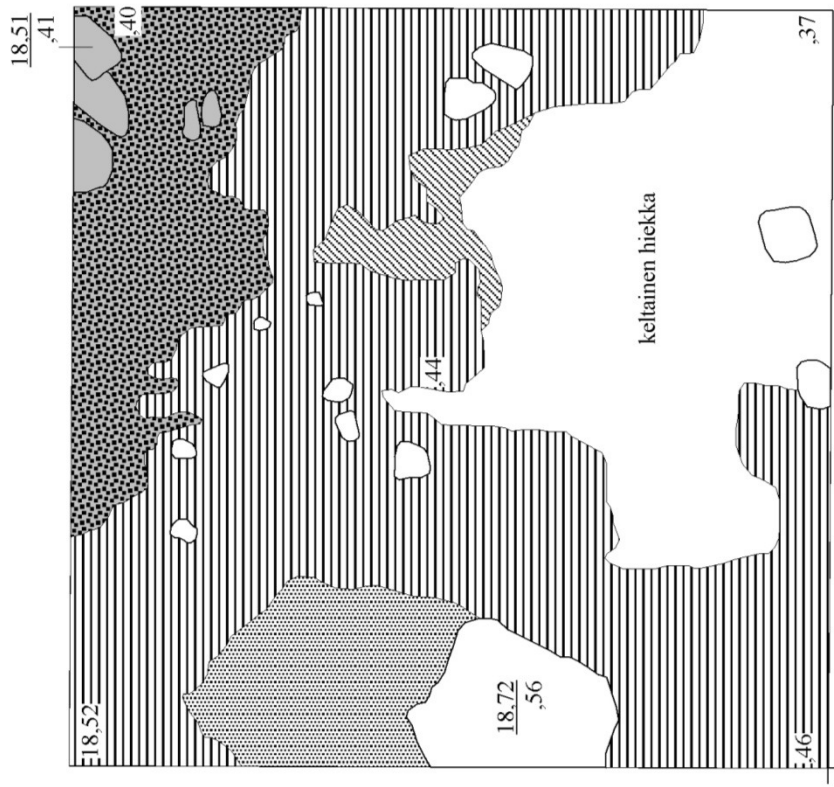
0,2 m

- Oranssinpunainen liikamaa
- Ruskea liikamaa
- Tummanharmaa nokimaa
- Harmaa hiilensekainen hiekka

 Kivi

 Palanut kivi

 Korkeudet m mpy

6 772 397,69/3 543 267,34

VIROLAHTI KARPANKANGAS

Katja Vuoristo 2009

Tasokartta

Koekuoppa B, taso 7

Piirt. & digit. Hanna Kelola-Mäkeläinen

Mk 1:10

0,2 m

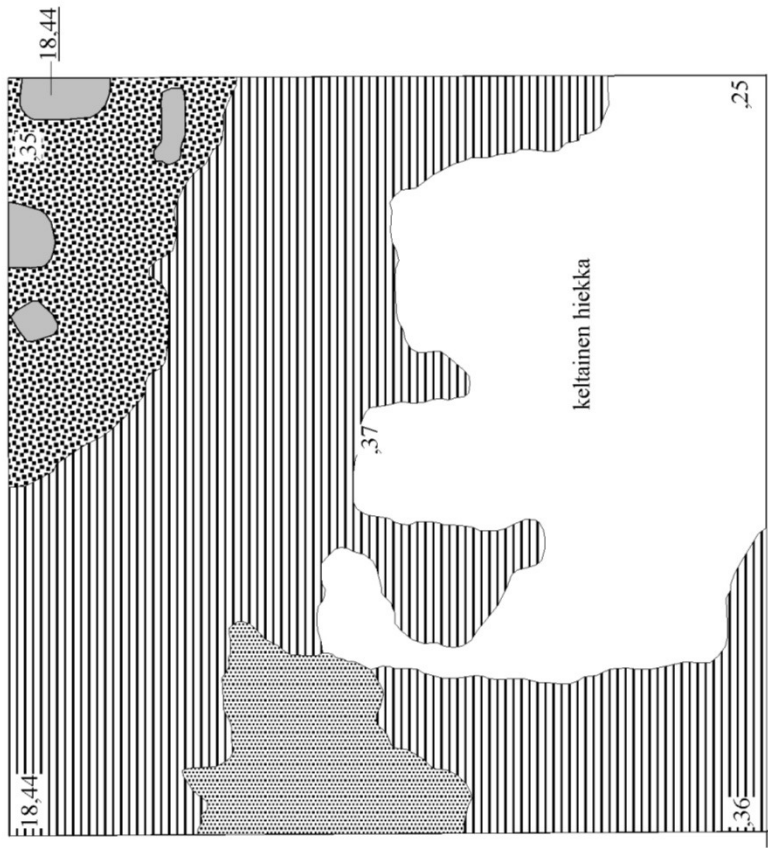
Oranssinpunainen likamaa

Nokimaa

Harmaa hiilensekainen hiekka

Palanut kivi

Korkeudet m mpy

6 772 397,69/3 543 267,34

VIROLAHTI KARPANKANGAS
Katja Vuoristo 2009

Tasokartta
 Koekuoppa B, taso 8/pohja
 Piirt. & digit. Hanna Kelola-Mäkeläinen

Mk 1:10

0,2 m

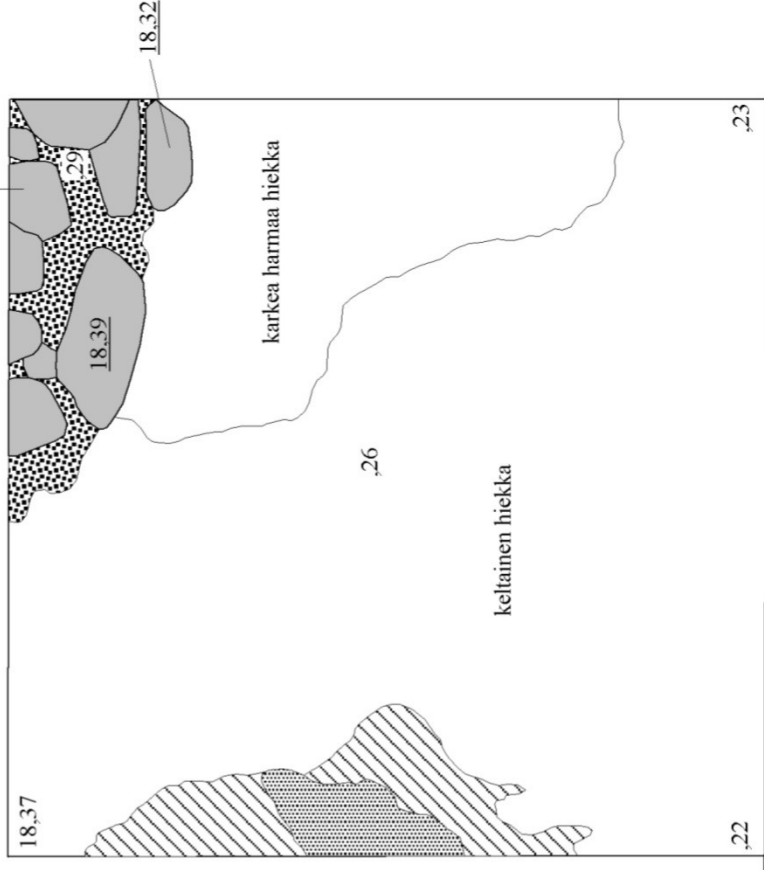
Punainen likamaa

Nokimaa

Harmaa hiilensekainen hiekka

Palanut kivi

Korkeudet m mpy

6 772 397,69/3 543 267,34

VIROLAHTI KARPANKANGAS
Katja Vuoristo 2009

Profiilikartta

Koekuoppa B, länsiprofiili

Piirt. & digit. Hanna Kelola-Mäkeläinen

Mk 1:10

0,2 m

Oranssinpunainen liikamaa

Ruskea liikamaa

Nokimaa

Harmaa hiilensekainen hiekka

Kivi

Korkeudet m mpy

6 772 397,69/3 543 267,34

6 772 398,81/3 543 267,47

19,00 +

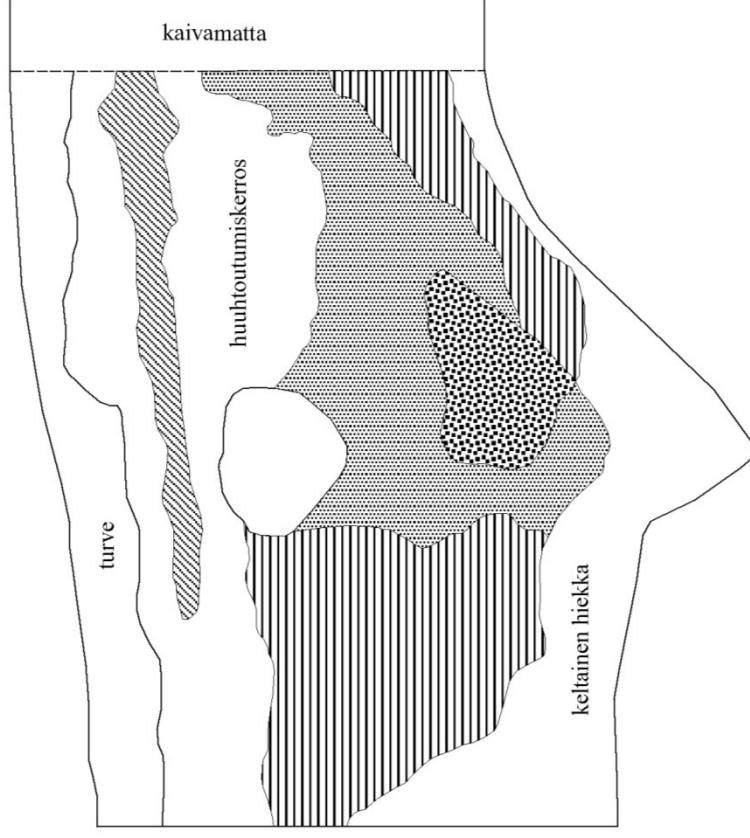
18,80 +

18,60 +

18,40 +

18,20 +

18,00 +

VIROLAHTI KARPANKANGAS
Katja Vuoristo 2009

Profiilikartta
 Koekuoppa B, pohjoisprofiili
 Piirt. & digit. Hanna Kelola-Mäkeläinen

Mk 1:10

0,2 m

- Punainen liikamaa
- Oranssipunainen liikamaa
- Nokimaa
- Palanut kivi
- Korkeudet m mpy

6 772 398,81/3 543 267,47

6 772 398,63/3 543 268,54

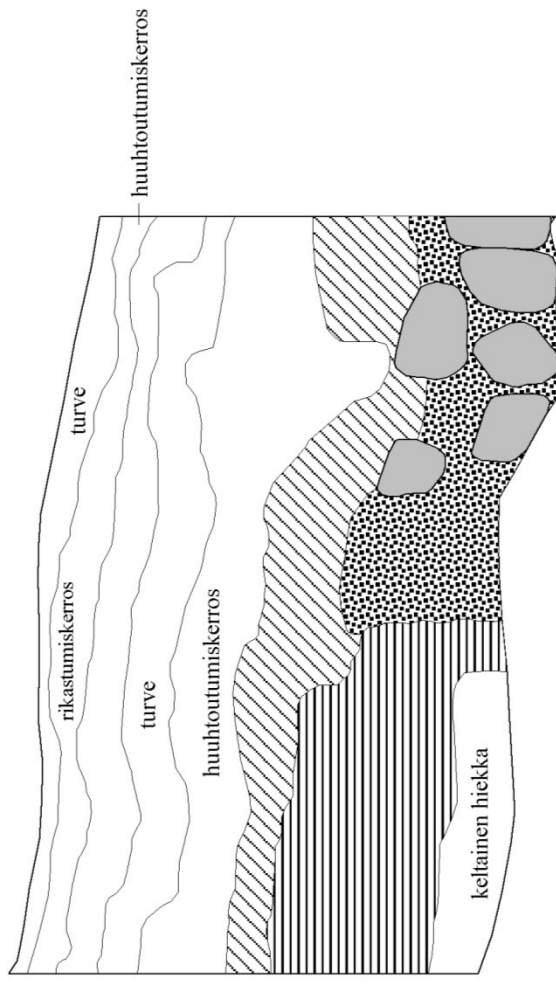
19,00 +

18,80 +

18,60 +

18,40 +

18,20 +

VIROLAHTI KARPANKANGAS

Katja Vuoristo 2009

Profililikkartta

Koekuoppa C, pohjoisprofiili

Piirt. & digit. Hanna Kelola-Mäkeläinen

Mk 1:10

0,2 m

Oranssinpunainen likamaa

Ruskea likamaa

Vaaleanruskea likamaa

Puunjuuri

Korkeudet m mpy

18,40 +

18,20 +

18,00 +

17,80 +

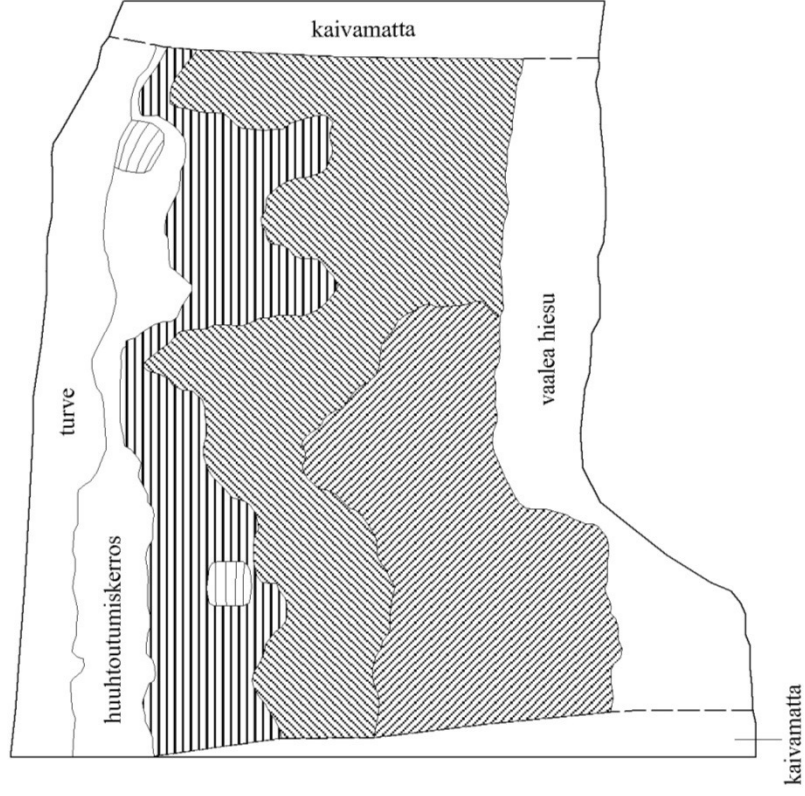
17,60 +

17,40 +

17,20 +

6 772 397,10/3 543 277,29

6 772 397,07/3 543 278,20

VIROLAHTI KARPANKANGAS
Katja Vuoristo 2009

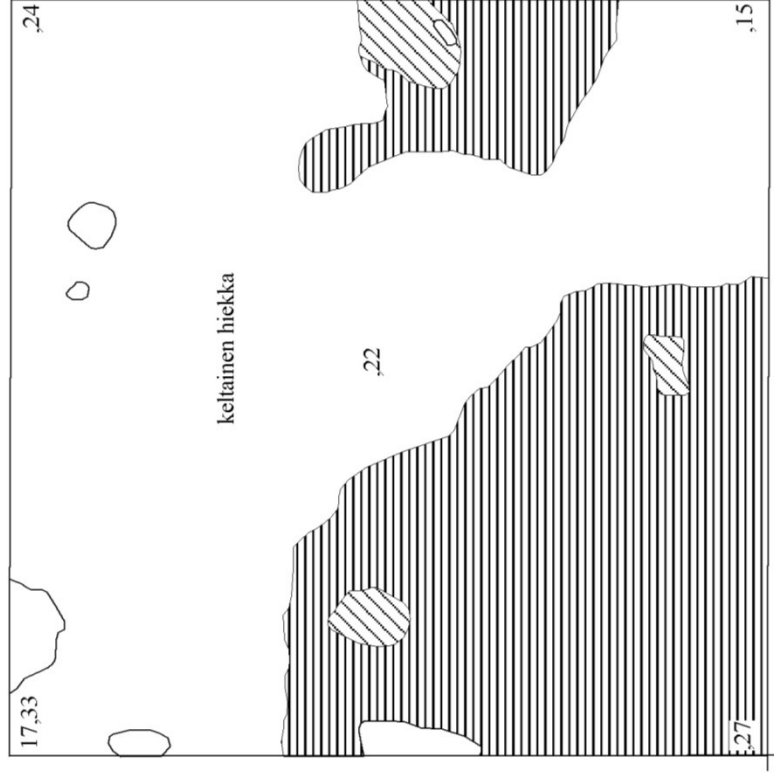
Tasokartta
Koeuoppa D, taso 6
Piirt. & digit. Hanna Kelola-Mäkeläinen

Mk 1:10

0,2 m

- Punainen likamaa
- Oranssinpunainen likamaa
- Kivi
- Korkeudet m mpy

6 772 394,42/3 543 290,03

VIROLAHTI KARPANKANGAS
Katja Vuoristo 2009

Tasokartta
Koekuoppa D, taso 7
Piirt. & digit. Hanna Kelola-Mäkeläinen

Mk 1:10

0,2 m

Punainen likamaa

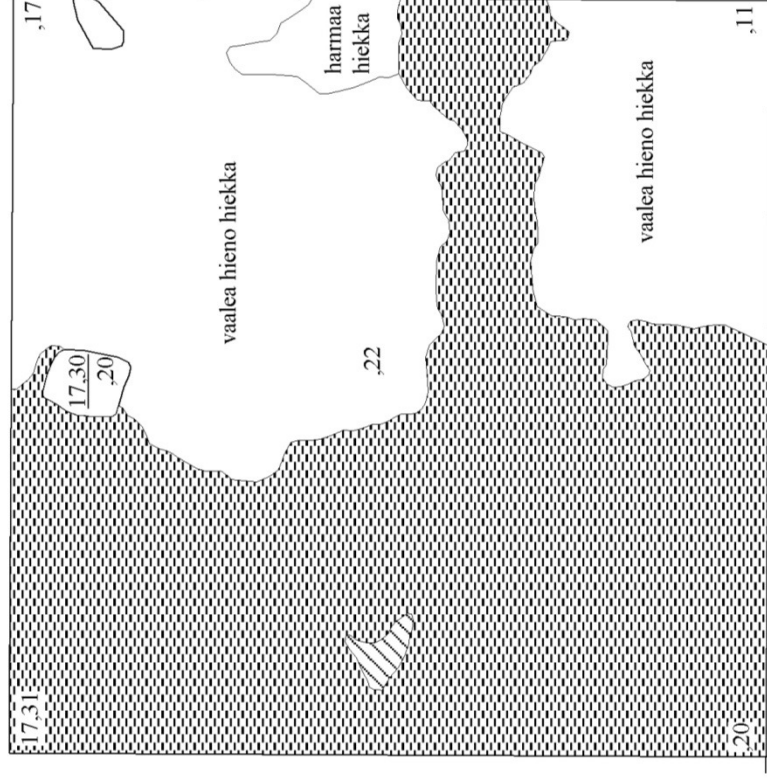
Kellertävä likamaa

Kivi

Korkeudet m mpy

6 772 394,42/3 543 290,03

VIROLAHTI KARPANKANGAS
Katja Vuoristo 2009

Profiilikartta
 Koekuoppa D, länsiprofiili
 Piirt. & digit. Hanna Kelola-Mäkeläinen

Mk 1:10

0,2 m

- Punainen likamaa
- Oranssinpunainen likamaa
- Kivi
- Korkeudet m mpy

6 772 394,42/3 543 267,34

6 772 395,41/3 543 290,15

17,80 +
 17,60 +
 17,40 +
 17,20 +
 17,00 +
 16,80 +
 16,60 +
 16,40 +

VIROLAHTI KARPANKANGAS

Katja Vuoristo 2009

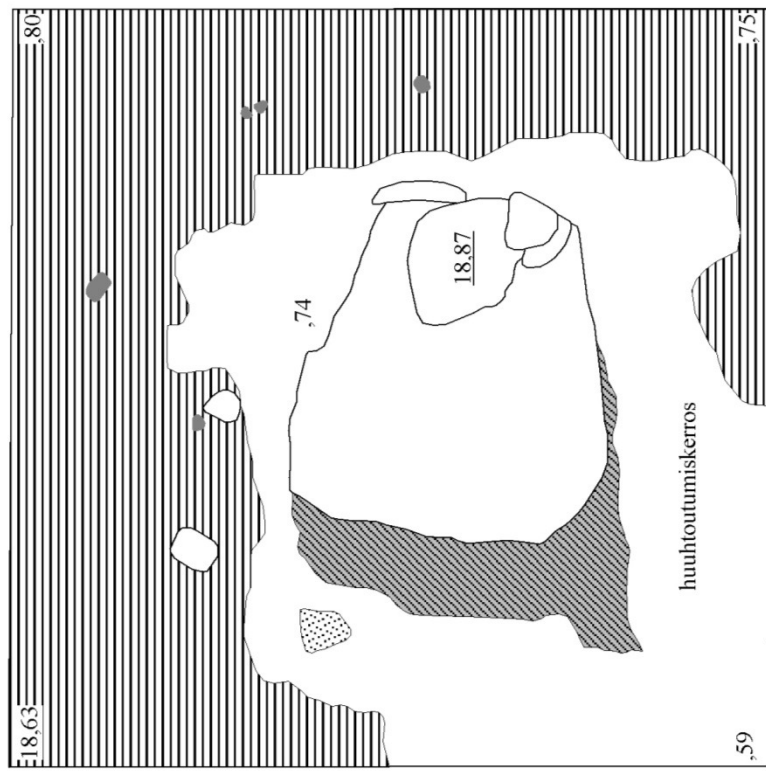
Tasokartta
Koeuoppa E, taso 2
Piirt. & digit. Hanna Kelola-Mäkeläinen

Mk 1:10

0,2 m

- Oranssinpunainen liikamaa
- Harmaanruskea liikamaa
- Hiili
- Saviastian pala
- Kivi
- Korkeudet m mpy

6 772 404,60/3 543 268,35

VIROLAHTI KARPANKANGAS

Katja Vuoristo 2009

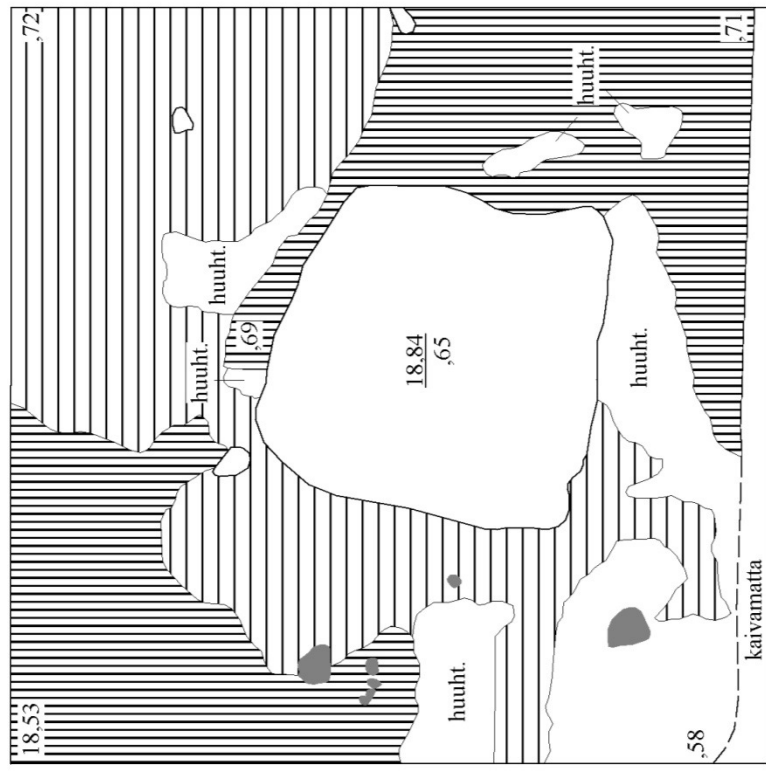
Tasokartta
 Koekuoppa E, taso 3
 Piirt. & digit. Hanna Kelola-Mäkeläinen

Mk 1:10

0,2 m

- Oranssi liikamaa
- Punertavanruskeaa liikamaa
- Saviastian pala
- Kivi
- Huultoutumiskerros
- Korkeudet m mpy

6 772 404.60/3 543 268,35

VIROLAHTI KARPANKANGAS
Katja Vuoristo 2009

Tasokartta
 Koekuoppa E, taso 4
 Piirt. & digit. Hanna Kelola-Mäkeläinen

Mk 1:10

0,2 m

- Hamaa/punaruskea karkea likamaa
- Kellertävä/punaruskea likamaa
- Punainen likamaa
- Keltainen likamaa
- Saviastian pala
- Kivi
- Korkeudet m mpy

N

6 772 404,60/3 543 268,35

VIROLAHTI KARPANKANGAS

Katja Vuoristo 2009

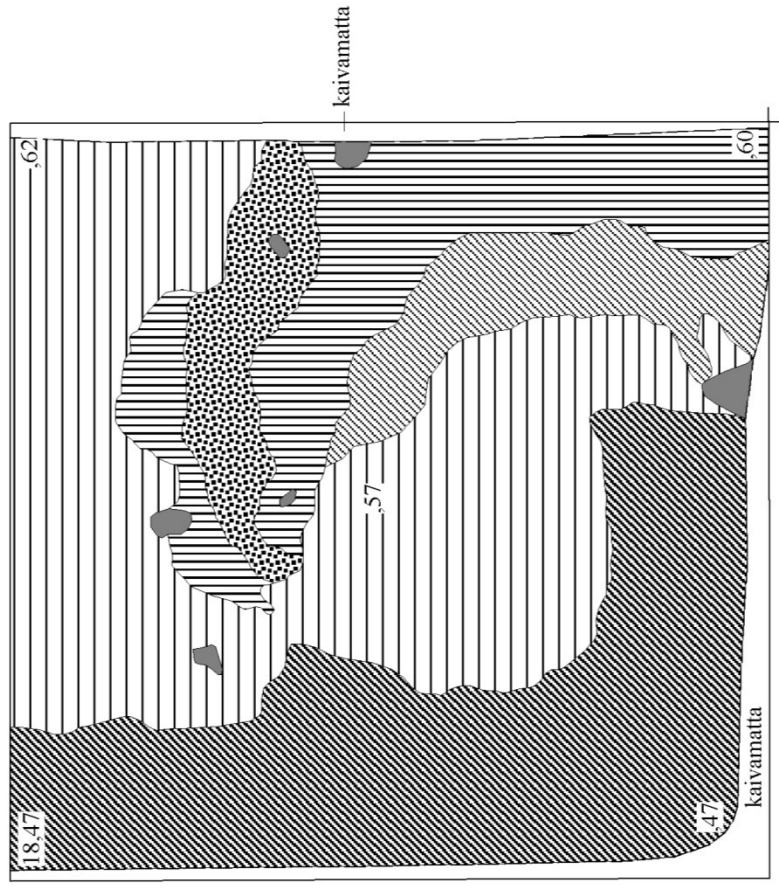
Tasokartta
 Koekuoppa E, taso 5
 Piirt. & digit. Hanna Kelola-Mäkeläinen

Mk 1:10

0,2 m

- Ruskea karkea likamaa
- Ruskea likamaa
- Oranssi likamaa
- Punertavanruskea likamaa
- Nokimaa
- Saviastian pala
- Korkeudet m mpy

N

6 772 404.60/3 543 268,35

VIROLAHTI KARPANKANGAS

Katja Vuoristo 2009

Tasokartta

Koekuoppa E, taso 6

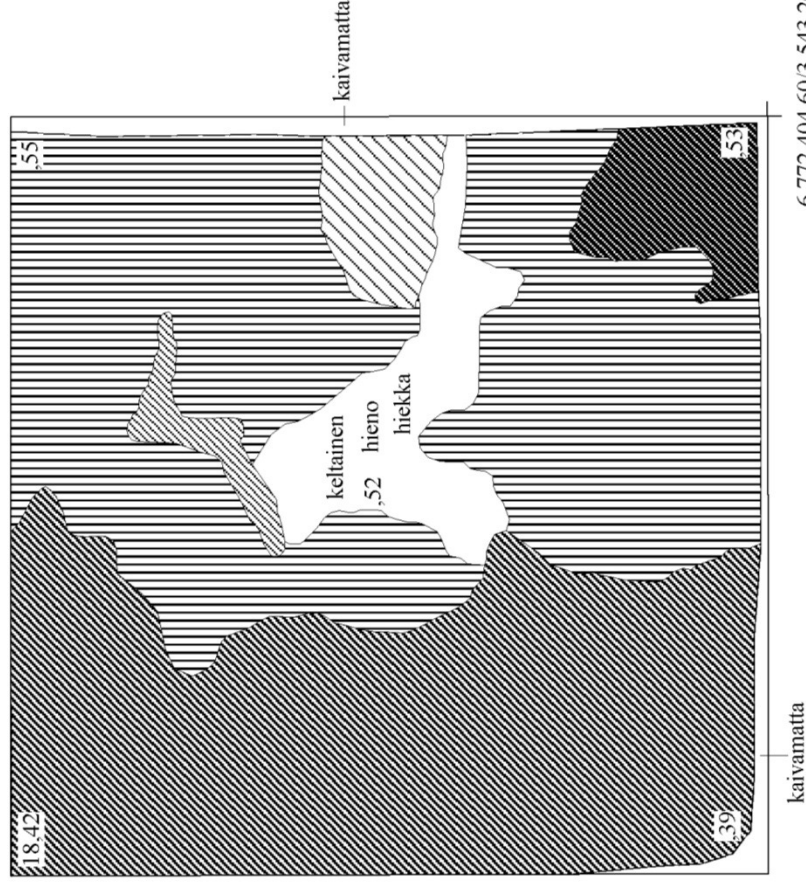
Piirt. & digit. Hanna Kelola-Mäkeläinen

Mk 1:10

0,2 m

- Ruskea karkea likamaa
- Ruskea likamaa
- Tummanruskea likamaa
- Punainen likamaa
- Punaruskea likamaa
- Korkeudet m mpy

kaivamatta

6 772 404,60/3 543 268,35

VIROLAHTI KARPANKANGAS

Katja Vuoristo 2009

Tasokartta

Koekuoppa E, taso 7/pohja

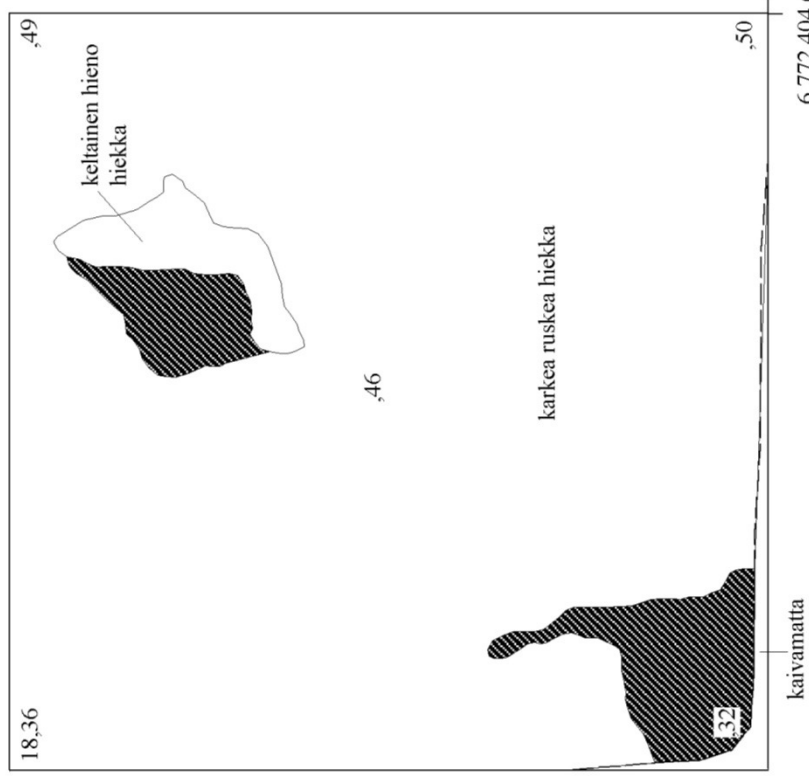
Piirt. & digit. Hanna Kelola-Mäkeläinen

Mk 1:10

0,2 m

- Tummanruskea likamaa
- Korkeudet m mpy

6 772 404,60/3 543 268,35

VIROLAHTI KARPANKANGAS
Katja Vuoristo 2009

Profililikkartta
 Koekuoppa E, eteläprofiili
 Piirt. & digit. Hanna Kelola-Mäkeläinen

Mk 1:10

0,2 m

- Punainen liikamaa
- Oranssi liikamaa
- Saviastian pala
- Punertavanruskea liikamaa

N ↑

6 772 404,60/3 543 268,35

6 772 404,78/3 543 267,36

19,20 +

19,00 +

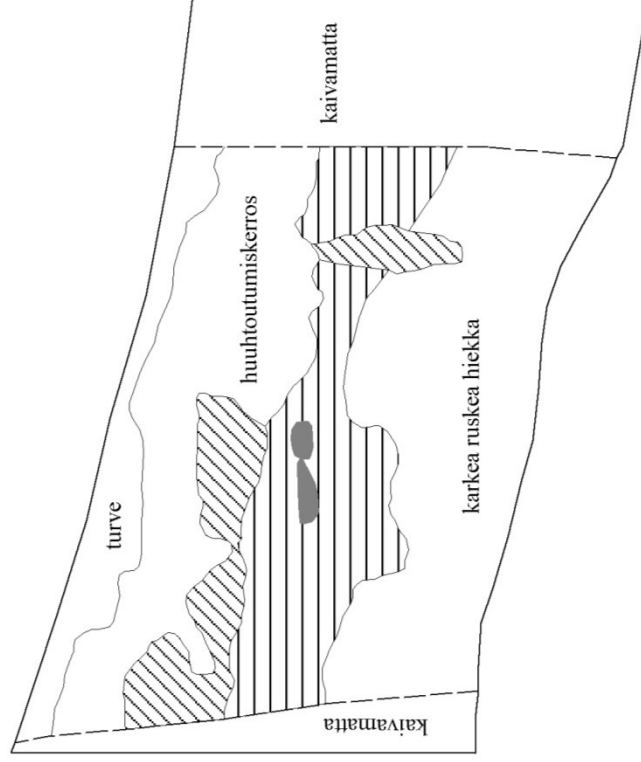
18,80 +

18,60 +

18,40 +

18,20 +

18,00 +

VIROLAHTI KARPANKANGAS
Katja Vuoristo 2009

Profiilikartta
 Koekuoppa E, itäprofiili
 Piirt. & digit. Hanna Kelola-Mäkeläinen

Mk 1:10

- Punainen liikamaa
- Oranssi liikamaa
- Kivi
- Korkeudet m mpy

N ↑

6 772 405,63/3 543 268,47

6 772 404,60/3 543 268,35

19,20 +

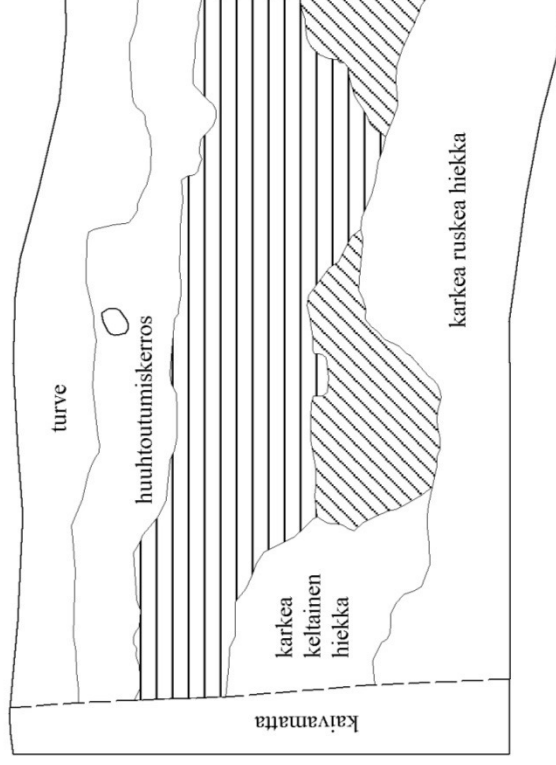
19,00 +

18,80 +

18,60 +

18,40 +

18,20 +

VIROLAHTI KARPANKANGAS

Katja Vuoristo 2009

Tasokartta

Koekuoppa G, taso 5

Piirt. & digit. Hanna Kelola-Mäkeläinen

Mk 1:10

0,2 m

Punainen likamaa

Kellertävä/punaruskea likamaa

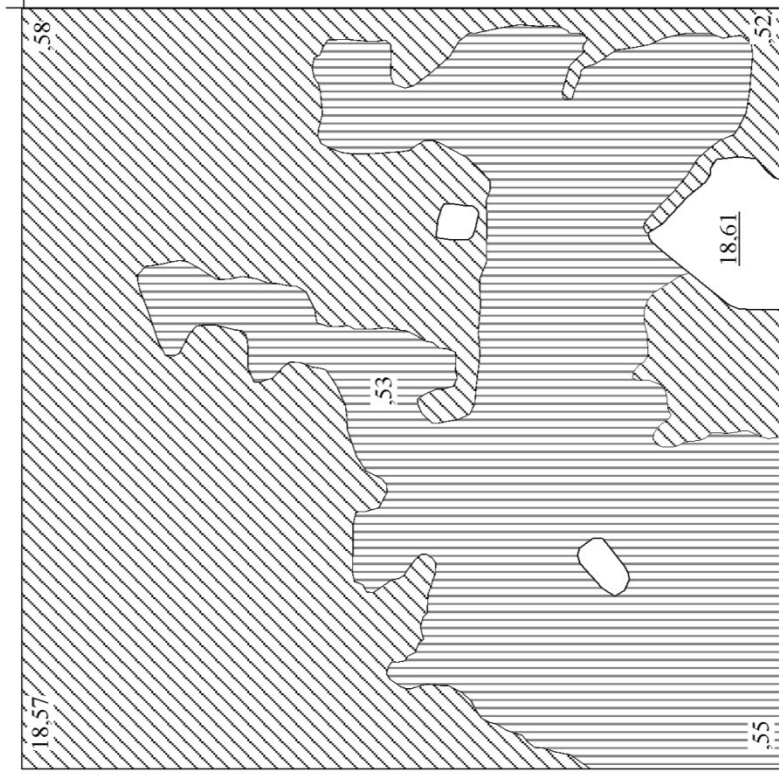
Kivi

Korkeudet m mpy

18,53

6 772 422,30/3 543 286,05

VIROLAHTI KARPANKANGAS
Katja Vuoristo 2009

Tasokartta
 Koekuoppa G, taso 6
 Piirt. & digit. Hanna Kelola-Mäkeläinen

Mk 1:10

0,2 m

- Punaruskea likamaa
- Kellertävä/punaruskea likamaa
- Ruskea likamaa
- Kivi
- Korkeudet m mpy

6 772 422,30/3 543 286,05

VIROLAHTI KARPANKANGAS
Katja Vuoristo 2009

Tasokartta

Koekuoppa G, taso 7/pohja
 Piirt. & digit. Hanna Kelola-Mäkeläinen

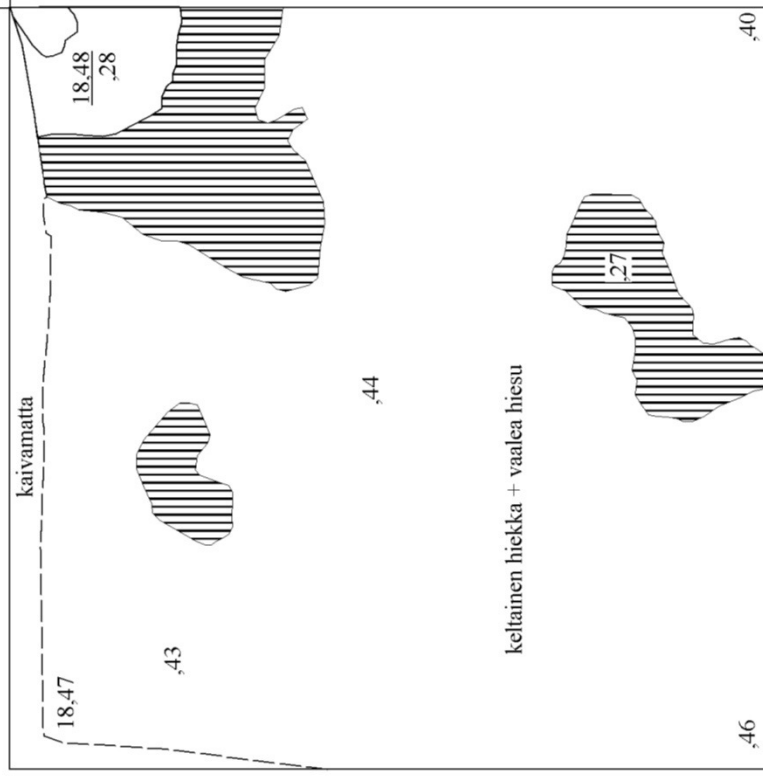
Mk 1:10

0,2 m

- Punaruskea likamaa
- Kivi
- Korkeudet m mpy

6 772 422,30/3 543 286,05

VIROLAHTI KARPANKANGAS
Katja Vuoristo 2009

Profililikkartta
 Koekuoppa G, eteläprofiili
 Piirt. & digit. Hanna Kelola-Mäkeläinen

Mk 1:10

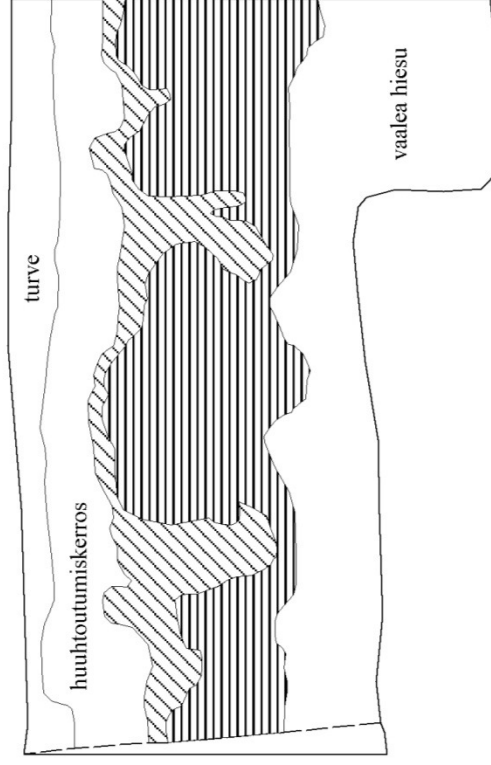
0,2 m

- Punainen liikamaa
- Oranssinpunainen liikamaa
- Korkeudet m mpy

6 772 422,30/3 543 286,05

- 19,00 +
- 18,80 +
- 18,60 +
- 18,40 +
- 18,20 +

VIROLAHTI KARPANKANGAS

Katja Vuoristo 2009

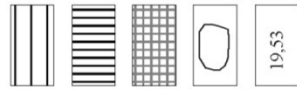
Tasokartta

Koekuoppa P, taso 3

Piirt. & digit. Hanna Kelola-Mäkeläinen

Mk 1:10

0,2 m

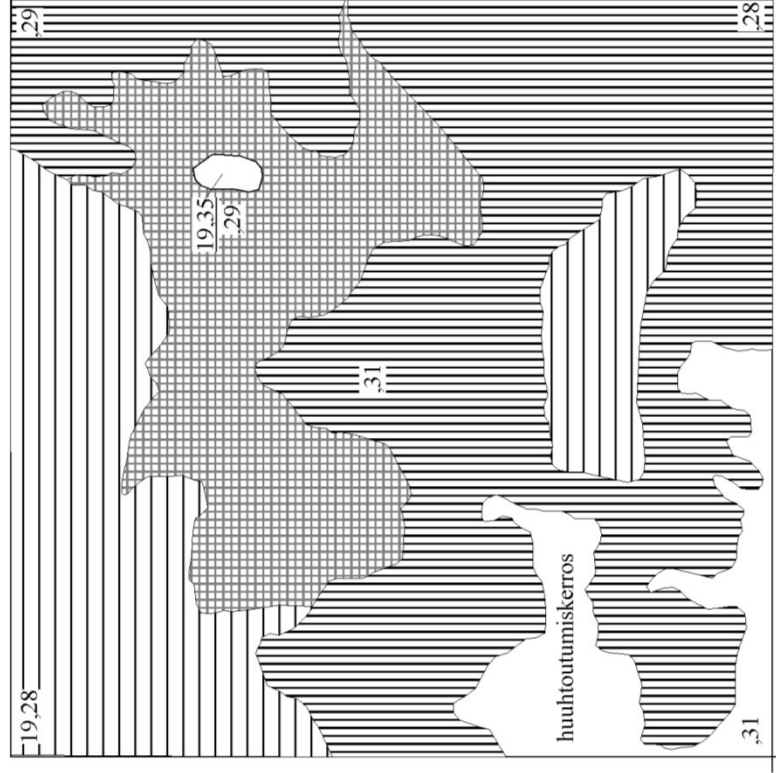
Oranssi likamaa

Punaruskea likamaa

Ruskea likamaa ja huuhtoutumiskerros

Kivi

Korkeudet m mpy

6 772 468.91/3 543 224.49

VIROLAHTI KARPANKANGAS

Katja Vuoristo 2009

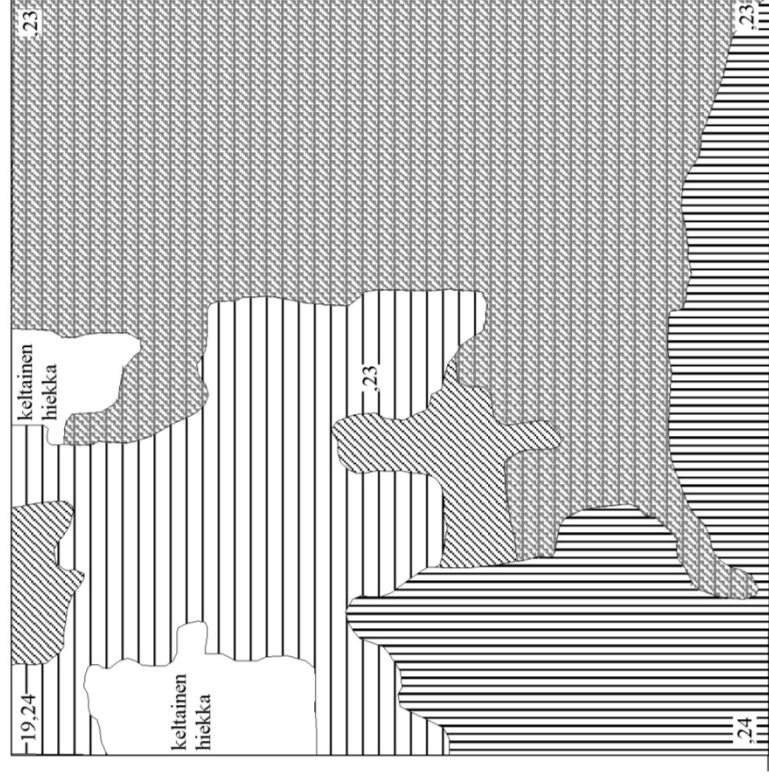
Tasokartta
Koevuoppa P, taso 4
Piirt. & digit. Hanna Kelola-Mäkeläinen

Mk 1:10

0,2 m

- Oranssi likamaa
- Punaruskea likamaa
- Ruskea likamaa
- Oranssi ja ruskea likamaa
- Korkeudet m mpy

6 772 468,91/3 543 224,49

VIROLAHTI KARPANKANGAS
Katja Vuoristo 2009

Tasokartta

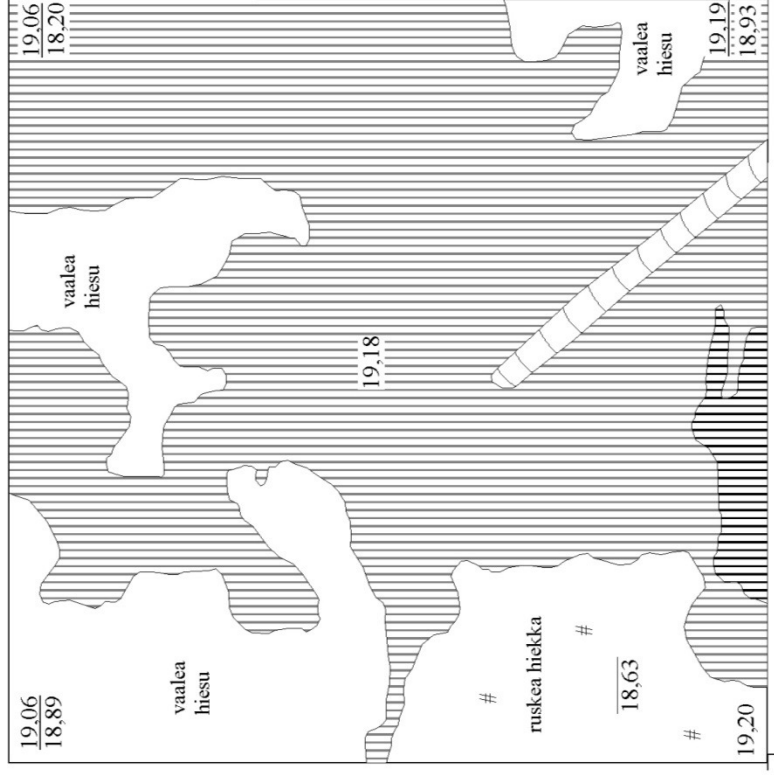
Koekuoppa P, taso 5/pohja

Piirt. & digit. Hanna Kelola-Mäkeläinen

Mk 1:10

0,2 m

- Kellertävä/punaruskea liikamaa
- Punaruskea liikamaa
- Hiili
- Juuri
- Korkeudet m mpy

6 772 468,91/3 543 224,49

VIROLAHTI KARPANKANGAS

Katja Vuoristo 2009

Profililukartta

Koekuoppa P, länsiprofiili

Piirt. & digit. Hanna Kelola-Mäkeläinen

Mk 1:10

0,2 m

N ↑

Oranssi likamaa

Nokimaa

6 772 468,91/3 543 224,49

19,60 +

19,40 +

19,20 +

19,00 +

18,80 +

18,60 +

